

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 07 · 2021 · ÅRGANG 27
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Her er de grønne milliardatsingene

Næringslivet i Stavanger-regionen satser flere hundre milliarder på fornybar energi og andre grønne muligheter. Vi gir deg alle satsingene, fra A til Å.

Side 6-14

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut månedlig i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordenssettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: www.naeringsforeningen.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,

epost: hollund@naeringsforeningen.no

ANNONSER OG MEDLEMSKAP:

Randi Mannsåker, tlf: 464 12 959,

epost: mannsaaker@naeringsforeningen.no

MEDLEMSMØTER:

Inge Tone Ødegård, tlf: 458 54 130

epost: odegard@naeringsforeningen.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER*

19.08 Den ultimate LinkedIn profilen

20.08 Droneindustrien vokser

24.08 Sommerfest i Dalane

25.08 Sommertreff på Bakernes Paradis

27.08 Lederskolen: Ledelse som profesjon

01.09 Treffpunkt Jæren

02.09 Forenkling med film

*Alle medlemsmøter gjennomføres inntil videre digitalt. I tillegg til møtene, har Næringsforeningen daglige TV-sendinger med aktuelle tema og nyheter.

For mer informasjon
og påmelding, gå til
naeringsforeningen.no.

STAVANGER CHAMBER INTERNATIONAL

24.08 Do's and don'ts in the rental marked

01.09 Challenge yourselves

02.09 Stavanger City Tour

07.09 Stavanger as an international arena

For sign up,
go to stavangerchamber.com

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge.

Redaktør: Egil Hollund.

I redaksjonen: Ståle Frafjord, Lars Idar Waage og Elianne Strøm Topstad.

Utgivelse/produksjon:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Telefon: 51 51 08 80.

Epost: post@naeringsforeningen.no.

www.naeringsforeningen.no

Opplag: 14.000.

Trykk/layout: Kai Hansen Trykkeri

Fotografer: Markus Johansson og

Henrik Moksnes.

Forsidefoto: Henrik Moksnes/BITMAP.

Årgang: 27.

Redaksjonen avsluttet: 30. juli

SLIK BLIR
MØTEHØSTEN
side 30

FIKK RETT ETTER
40 ÅR
side 34

FRA HEROIN TIL
A4-LIV HOS SFF
side 42

Innhold

Satser flere hundre milliarder	6
Full fart for energihovedstaden	16
Slik skal vi lykkes de neste femti årene	20
Made in Sola	26
Spaltisten: Christian Rangen	28
Klart for tidenes konferansehøst	30
Spaltisten: Ragnar Tveterås	32
Profilen: Harald N. Røstvik	34
Bedriften: Logi Trans AS	38
Lær av de beste: Scandinavian Fittings & Flanges AS	42
Nye medlemmer siden sist	46
Styrelederen	47
Energikommentaren	48
LUNCH	49
Arbeidsliv	50
Nytt om navn	52

De brede forlik i energipolitikken

HARALD MINGE · Adm. dir. i Næringsforeningen

Det er heldigvis lite som tyder på at et lite mindretall på Stortinget skal få diktere energipolitikken de neste fire årene. Gjennom pandemien har styringspartiene igjen vist evne til brede forlik i energispørsmål – både nasjonalt og regionalt.

Det er 50 år siden produksjonsstart på eventyrlige Ekofisk, og neste år feirer vi at det er fem tiår siden stortingsvedtaket om at Statoil og Oljedirektoratet skulle lokaliseres til Stavanger. Historien om hvordan Norge og Stavanger-regionen klarte å posisjonere seg for et slikt industrieventyr er sammensatt, men siden vi står foran et nytt stortingsvalg passer det å fokusere på den sterke tradisjonen som er skapt gjennom brede politiske forlik. Selv om vi heldigvis har en høylytt debatt om Norges framtid som energinasjon, er faktumet at et overveldende flertall av dagens storting er enige om hovedlinjene i energipolitikken.

Et veikryss

På samme måte som for 50 år siden står vi i et veikryss. En ny energipolitikk skal utformes. Vi skal gå fra å være olje- og gassnasjonen til å bli energinasjonen. Mange av de politiske avveiningene er sammenlignbare. Under oljeeventyrets oppstart gikk diskusjonen høyt om statens andel av inntektene, om konsesjonssystem, skatteregime og incentiver, etablering av statlig oljeselskap, etablering av en sterk norsk leverandørindustri og så videre. I Energimeldingen som regjeringen presenterte før sommerferien handler det om neste kapittel. Føringerne legges for hvordan vi skal transformere oss til å bli en bredt anlagt energinasjon med massiv satsing på fornybar energi. En egen veileder for havvind på sokkelen ble også presentert. Det skal legges til rette for en ny eksportrettet industriutvikling. På ny står vi foran en historisk næringspolitisk fase. Heldigvis tyder mye på at styringspartiene igjen samler seg. Det er viktig og nødvendig for å gi næringen forutsigbare rammevilkår.

Høy grad av enighet

I krisen vi er på vei ut av har den energipolitiske konsensusen til de grader blitt demonstrert og vært en avgjørende faktor – ikke bare når det gjelder å ivareta

olje- og gassnæringen, men også i de veivalgene som skal tas når det gjelder å legge til rette for nye muligheter, fornybarsatsinger og avkarbonisering. Hva skjedde? Våren 2020 sank oljeprisen som en stein og pandemien herjet. Det gikk mot full investeringsstopp hos operatørene og massearbeidsledighet i leverandørindustrien, men et bredt stortingsflertall vedtok skatteutsettelsen som holdt aktiviteten oppe, folk i arbeid og dermed hindret at den industrien som er i ferd med å sette seg i førersetet for det grønne skiftet ikke brakk nakken. Dette var riktignok nødhjelp og i en slik situasjon er det kanskje naturlig med tverrpolitisk enighet, men hva skjer nå? Jo, det ser ut til å bli bred oppslutning i Stortinget om regjeringens energimelding. Hovedbudskapet: Fortsatt høy verdiskaping og forutsigbarhet for olje- og gassindustrien, parkering av avviklingsdebatten, leverandørindustrien i fokus for grønt skifte, tung satsing på hele spekteret av fornybar energi og massive utslippskutt og tilpasning til klimamålene. Og igjen altså: Høy grad av enighet og oppslutning og et positivt hovedinntrykk fra både Ap og andre. Meldingen skal behandles i Stortinget til høsten, der vi etter alt å dømme vil få se denne mekanismen tre inn på nytt – riktignok under høylytte protester fra et mindretall som også sikrer en nødvendig debatt. Et annet viktig politisk grep med bred aksept var fjorårets endring av vannkraftbeskatningen som et ledd i tilretteleggingen for det store elektrifiseringsløftet vi står foran.

Lokale forhold

Hva så med lokale forhold? Det kan være skarpe fronter i politikken, både mellom partiene og kommunene, men i energispørsmål står vi sammen. Prosjektet EnergiHovedstaden ble etablert i fjor av Stavanger kommune og Næringsforeningen etter et bredt flertall i kommunestyret, og

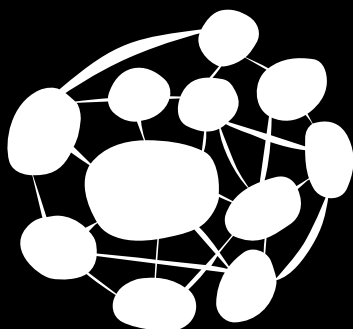
innbefatter nå en rekke andre kommuner og fylkeskommunen.

Samarbeidsprosjektet ble etablert for at næringslivet og offentlig sektor i denne regionen skal kunne opptre koordinert og samhandlende for å styrke og utvikle energihovedstaden. Et eksempel er EnergiHovedstadens respons og innspill til den nevnte Energimeldingen. Hva betyr dette sett med Stavanger-regionens briller? Hvordan gi en koordinert og samlet tilbakemelding? Hva bør være vårt felles budskap? Hvilke muligheter og trusler ligger der?

I dette nummeret av Rosenkilden handler det i hovedsak om energi. Du kan lese om en region som forbereder seg på framtiden. Milliardplanene når det gjelder fornybar energi er så omfattende at det var mulig å lage en såkalt «fra A til Å-artikkel» om alle initiativene. På en rekke områder har vi et forsprang, spesielt når det gjelder flytende havvind. For at vi skal beholde dette forspranget, og for at leverandørene skal kunne dyktiggjøre seg ytterligere, trengs det hjemmemarkedet som nå blir etablert. Konsesjonsprosessen, slik den er lagt opp nå, er imidlertid omfattende og langdryg. Det kan fort gå ti år før det første området er i drift. Her trengs det påtrykk for å kutte tid.

Et sokkeldirektorat

Dette er riktignok et nytt landskap for norske myndigheter, som da regimet for olje- og gasskonsesjonene ble meislet ut. Derfor har kommunene og næringen i EnergiHovedstaden tatt til orde for at Oljedirektoratet på Ullandhaug, bør få en ny rolle som et sokkeldirektorat for forene alle de nye interessene, enten det er havvind, mineraler eller havbruk til havs. Snart 50 år etter at politikerne vedtok å etablere et oljedirektorat, vil transformasjon til et sokkeldirektorat vært en naturlig videreføring – i tråd med hvordan næringen og omverdenen utvikler seg.

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE

Næringsforeningen i Stavanger-regionen,
Postboks 182, 4001 Stavanger
TELEFON: 51 51 08 80.
E-POST: post@naeringsforeningen.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN – FRA DALANE I SØR TIL RYFYLKE I NORD.

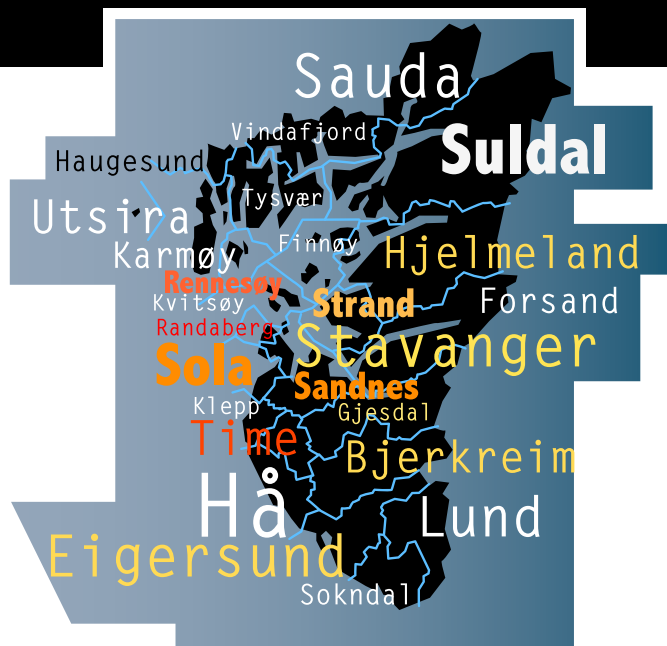
Næringsforeningen har 1.940 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne ressursgrupper. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Nå arrangeres det egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og selvfølgelig i Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

«Gir kraft til vekst» er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er «modig, dagsordenssettende og godt vertskap». Vertskapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

Næringsforeningen har valgt ut to fokusområder som følges spesielt opp i strategiperioden fra 2020 til 2024: «Nye muligheter» og «Den internasjonale energihovedstaden». Innenfor hvert strategisk fokusområde jobbes det med en rekke ulike prosjekter. Næringsforeningen legger til grunn FNs bærekraftsmål, både når det gjelder drift av egen organisasjon og i utøvelsen av næringspolitikk og medlemstilbud.

24 RESSURSGRUPPER

Næringsforeningen er i underkant av 15 ansatte, men ca. 250 medlemmer er organisert i foreningens 24 ressursgrupper. Disse jobber med spesifikke fagfelt som bygg- og anlegg, energi, teknologi eller matbransjen, eller de kan være geografisk basert. Ressursgruppene er viktige temamålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. De bidrar også til høringsuttalelser, deltar i offentlige utvalg eller arrangerer medlemsmøter.

ENERGI
Leder: Kyrre M. Knudsen. Tlf: 938 83 518
kyrre.knudsen@sr-bank.no

FORNYBAR ENERGI
Leder: Rune Hersvik. Tlf: 916 35 724
rune@vind.no

BYGG OG ANLEGG
Leder: Geir Endresen. Tlf: 934 42 960
geir.endresen@kruse-smith.no

MAT
Leder: Inger Lise Aarrestad Rettedal
Tlf: 970 81 415, lise@klostergarden.no

SANDNES
Leder: Dag Halvorsen. Tlf: 982 67 702
dag@sig-halvorsen.no

RISAVIKA
Leder: Geir Øvrebo. Tlf: 900 79 096
geir.ovrebo@norseagroup.com

FORUS
Leder: Hans Inge Skadberg. Tlf: 959 32 266
hansinge.skadberg@ikea.com

GJESDAL
Leder: Anniken Øgreid. Tlf: 990 14 409
anniken@alg-land.no

JÆREN
Leder: Marlin Jespersen tlf: 991 50 102
marlin@secant.no

DALANE
Leder: Karoline Mong Omdal. Tlf: 954 43 913
km@egersundgroup.no

RYFYLKE
Leder: Kjell Apeland. Tlf: 913 42 813
ka@hardangerrock.no

DEN GRØNNE LANDSBYEN
Leder: Bent Bergersen. Tlf: 924 47 789
randaberg@sport1.no

DE BLÅGRØNNE ØYANE
Leder: Joar Gangenes. Tlf: 916 47 323
joar.gangenes@lyse.net

GRØNN VEKST
Leder: Brage Johansen. Tlf: 911 81 129
bragewj@gmail.com

INKLUDERENDE ARBEIDSLIV
Leder: Kjetil Søyland tlf: 900 38 224
kjetil@avanti-ryfylke.no

KREATIVE KOMMERSIELLE NÆRINGER
Leder: Gabriel Schanche Gilje Tlf: 913 00 924
gabriel@holon.no

FINANS OG KAPITALFORVALTNING
Leder: Ole-Henry Slette. Tlf: 915 87 410
olsl01@handelsbanken.no

SOLA
Leder: Yngve Sørland. Tlf: 941 44
yngve.soerland@sr-bank.no

INTERNASJONALE RELASJONER
Leder: Per Hatlem. Tlf: 918 11 866
per.hatlem@lyse.net

LEAN
Leder: Kenneth Gilje. Tlf: 907 28 107
kenneth@gilje.no

U37
Leder: Espen Young Svendsen. Tlf: 454 21 822
E-mail: espen@utopiafest.no

HÅNDVERKERE
Leder: Kenneth Helliesen Tlf: 412 59 108
kenneth@brdr-pettersen.no

REISELIV
Leder: Gjermund Dahl. Tlf: 909 93 848
gjermund.dahl@choice.no

50/50
Leder: Mats Henriksen. Tlf: 907 69 110
mats@montaag.com

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Hanne N. Berentzen
Leder

Grethe Skundberg
Nestleder

Frank Emil Moen

Tone Herigstad

Yuhong J. Hermansen

Ingvald Meland

Ragnar Tveterås

Borre Lobekk

Siri Aarrestad
Ravndal

STAVANGER CLEAN ENERGY TRANSITION SUMMIT 2021

25-26 AUGUST
BEKHUSKAIEN

**Velkommen til årets kanskje viktigste møteplass
for leverandørindustrien!**

25. august åpner dørene for det første og største
post-covid arrangementet for energibransjen etter
nedstengningen av Norge.

På Bekhuskaien i Stavanger sentrum kan du møte en
rekke bedrifter som stiller ut og viser hvordan de kan
være viktige leverandører i det pågående grønne skiftet.
Du kan som besøkende søke om møter med de fleste
av disse, men det er viktig at du har registrert deg
for en billett i forkant! Billetter til messen bestilles på
TicketCo.no eller via stavangerenergyconference.com.

PROGRAM

ONSDAG 25. AUGUST (DAG 1)

MARKEDSOPPDATERING

Velkommen/åpning
Oljeselskapsperspektivet (Norsk Sokkel) (Repsol)
Service Market (Rystad Energy)
Energihovedstaden: Stavanger Regionen (Næringsforeningen)
ONS 2022 (ONS)

SIRKULÆR ØKONOMI, BÆREKRAFTIG NYSKAPNING

Sirkulær økonomi (Fauna Eksperimentet)
Nye industrier - Verdikjedene (New Kaupang)
Digitalisering i grønne skiftet (MRC Global)
Enabling new tech (Maersk Drilling)
Financially Approach (Hendrik Veder Group)
Fra avfall til ressurs – biogass er sirkulærøkonomi i praksis (IVAR/LYSE)

FINANCING THE GREEN DEAL

New EU regulations (Adv. Thommessen)
EU Green Deal Overview (TBA)
Preparing for the Green Deal (DD / IPR) (Adv. Kluge)
Avsluttende Paneldebatt - Energimeldingen

TORSdag 26. AUGUST (DAG 2)

HAVVIND

Hywind Tampen (Equinor)
Flexifloat (Rosenberg)
Flytertechnologi (Moreld Wind)
Fra Oljeleverandør til Fornyrbaraktør (Norsea Group)
Krav til leverandørindustrien for å lykkes med ubemannet
drift av substasjoner (Equinor)
How to be a supplier (Green Ducklings)
Det Globale Markedet for Offshore Vind (NORWEP)

CCS

Lokal Verdikjede CO2 (Lyse)
CO2 - den nye råvaren (Bergen Carbon Solutions)
Klimavennlig industriell omstilling (Northern Lights)
Industrien- del av løsningen (Heidelberg Cement)
Stella Maris CCS (Altera Infrastructure)

HYDROGEN

Lokalprodusert Hydrogen (GreenH)
Barents Blue (Horisont Energy)
Topeka - "sluttbrukerperspektiv" (Topeka /Wilhelmsen)

BATTERY HOUR

Muligheter norsk batteriindustri (Beyonder)
Industrielt samarbeid (Corvus Energy)
Batteriteknologi (UiS)

HOVEDSPONSORER

THOMMESSEN

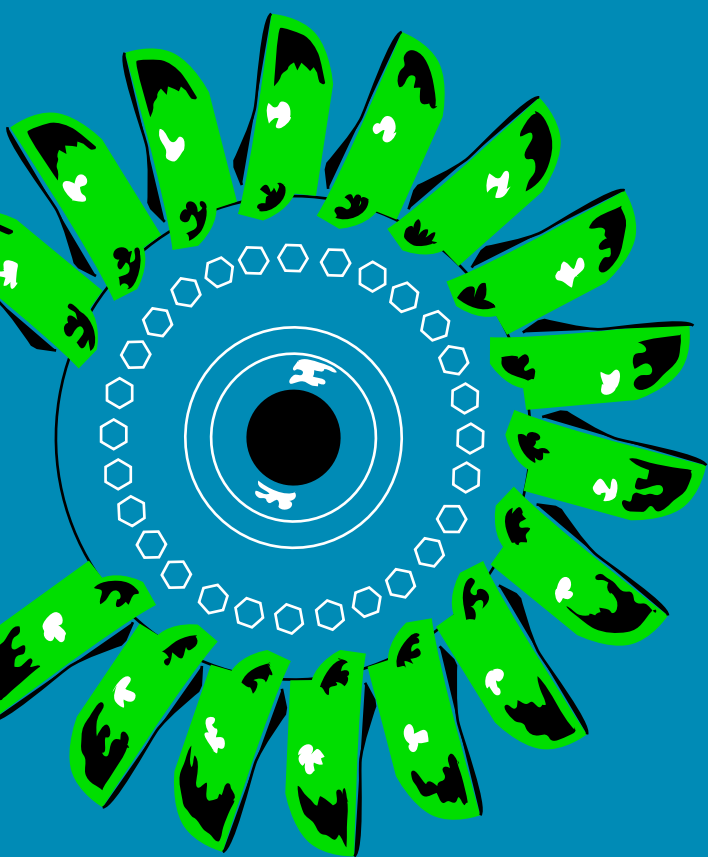
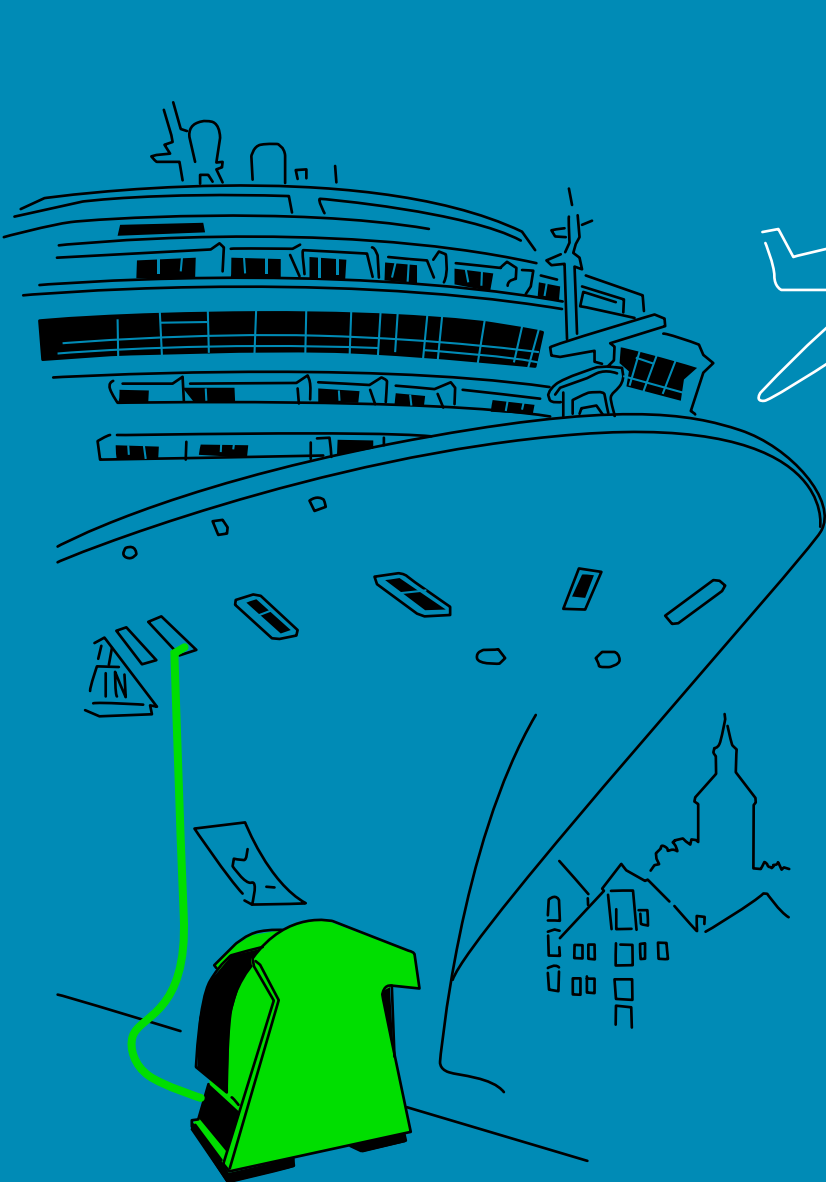

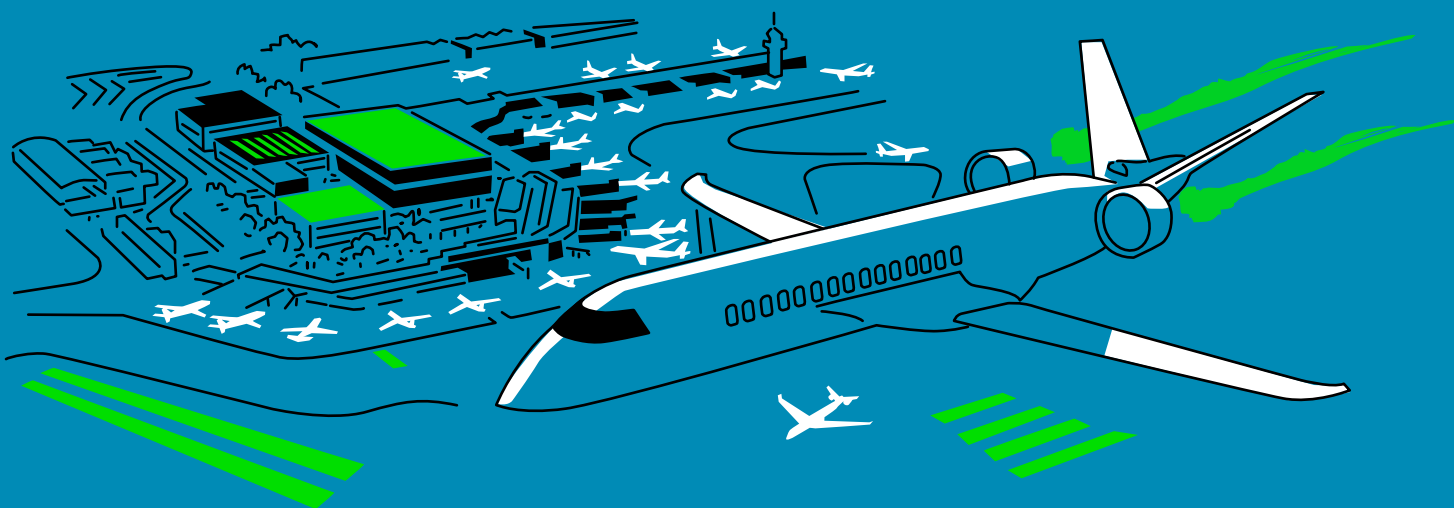
Hendrik Veder Group

STAVANGER KOMMUNE

Satser flere hundre milliarder

Selskap som hører hjemme i Sør-Rogaland satser flere hundre milliarder kroner på ulike fornybarprosjekter. Det handler om vind, vannkraft, ny teknologi, elektrifisering av transport og en rekke andre prosjekter i ulike næringer som skal gi renere energi og mindre utslipp. Rosenkilden presenterer noen av prosjektene i denne utgaven – fra A til Å.

TEKST: STÅLE FRAFJORD TEGNING: STÅLE ÅDLAND

Fornybarsatsinger i Stavanger-regionen fra A til Å

501 milliarder dollar ble i fjor investert i grønn omstilling på verdensbasis. Investeringene ble gjort i elektrisk oppvarming og transport, fornybar energi, energilagring, CO₂-fangst- og lagring og hydrogen, viser en rapport fra Bloomberg.

I Norge ble det i fjor investert rundt ti milliarder kroner bare i vindkraft. Stortinget vedtok før jul i fjor å støtte et prosjekt for fangst og lagring av CO₂, der staten trolig dekker om lag 17 milliarder av de totale investeringene på 25 milliarder norske kroner. Et nytt veikart for hydrogen vil også innebære milliardinvesteringer, det investeres store beløp i transportnæringen på land og til havs, norske havvindprosjekter er under planlegging, mulighetsstudier peker på investeringspotensiale i solkraft for flere titalls milliarder, og enorme investeringer er på gang i en rekke bransjer for en mer bærekraftig fremtid.

Stavanger-regionen er ikke noe unntak. En rekke prosjekter er i gang og under oppseiling. Her presenteres noen av dem – fra A til Å.

En rekke selskap satser nå på det man håper og tror kan bli et havvind-eventyr i Nordsjøen.

A

Aker BP og Equinor ønsker levering av landstrøm fra enten Kollsnes transformatorstasjon i Øygarden, Samnanger transformatorstasjon i Samnanger eller Gismarvik transformatorstasjon i Tysvær. Anleggene vil bestå av en transformatorstasjon, luftledning, jordkabel og sjøkabel ut til oljefeltene. Kraftbehov til plattformene er anslått til 40 MW i 2026, med en gradvis opptrapping til 140 MW i 2029. Elektrifisering av produksjonsplattformene fra land vil vesentlig redusere behovet for å drifte anleggene med gass og gi en betydelig reduksjon i CO2-utslippene fra plattformene.

B

BP går sammen med **Statkraft** og **Aker Offshore Wind** om å søke konsesjoner for havvind på norsk sokkel. De er ikke alene. Equinor, Hydro, RWE, Shell, BKK, Lyse, Norseman Wind, Aker Offshore, Statkraft, Vårgrønn, Agder Energi, NorSea, Parkwind er noen av de andre selskapene som satser på det samme, gjennom ulike samarbeidskonstellasjoner.

Sammen med Shell og kraftselskapet BKK søker Lyse om konsesjoner for havvind på norsk sokkel. Fra venstre Eimund Nygaard i Lyse, Jannicke Hilland i BKK og Marianne J. Olsnes i Norske Shell.

Batteriselskapet **Beyonder** har utviklet en teknologi som tar sikte på storskalaproduksjon av batterier ved bruk av sagflis. Like før jul hentet selskapet inn 125 millioner kroner til satsingen på ny batterifabrikk som kan gi opp mot 500 nye arbeidsplasser. Teknologibedriften har også fått millionstøtte fra EU for å lede et europeisk forskningsprosjekt som skal gi raskere ladning av el-biler og avlaste strømmettet. Selskapet ble etablert i 2016.

Sagflis fra norsk gran og furu skal gi gode egenskaper til batteriene Beyonder skal produsere på Forus. Gründer og daglig leder Svein Kvernstuen har fått med seg Kingsley Azuatalam og Geir Voster i selskapet.

C

Like før sommeren kjøpte bemanningsselskapet **Caera** Egersundbedriften **Energy Innovation**. Med det skaffet bemanningsselskapet seg både kompetanse og treningsfasiliteter til bruk i opplæring av teknikere til vindturbiner på land. Både Caera og Energy Innovation har intensjonsavtaler med konsortiet Norsman Wind, som er et av mange som søker konsesjon for å bygge ut 1,4 GW havvind i området Sørliche Nordsjø II.

D

Dalane Kraft vil bygge Gya og Mjelkefossen kraftverk i Hellelandsvassdraget. Det søkes også om å overføre vann fra Bessevatnet til Stora Mjelkevatnet, fra Tjødna ved Brekkå til Litla Mjelkevatn og å regulere Store Mjelkevatnet, Tjødna ved Brekkå og Litla Mjelkevatnet. De to kraftverkene vil gi en årlig kraftproduksjon på cirka 60 GWh. Dette tilsvarer strømbruken til cirka 3000 husstander.

Stavanger-selskapet **Desert Control** inngikk i sommer en avtale med Mawarid Holding Investment i Abu Dhabi. Avtalen innebærer en pilot hvor Desert Controls Liquid Natural Clay (LNC) skal brukes på flere skog- og landbruksområder i De forente arabiske emirater som Mawarid forvalter. Desert Controls formål er å hindre ørkenspredning og sørge for dyrking av mat i tørkeutsatte områder. Prosjektet har en kontraktsverdi for Desert Control på 375.000 dollar og forventes å være ferdigstilt i midten av oktober.

E

Equinor søker sammen med tyske **RWE** og **Norsk Hydro** felles konsesjon for havvind på norsk sokkel. Selskapet varslet i sommer at de vil satse om lag 200 milliarder kroner på fornybar energi frem til 2026.

Equinor er involvert i en rekke vindkraftprosjekter, deriblant Sherringham Shoal, Dudgeon og Hywind Scotland i Storbritannia, og samarbeider med SEE Renewables på Dogger Bank, verdens største offshore vindpark.

Egersundselskapet **Energy Innovation** – som tidligere i sommer ble kjøpt opp av bemanningsselskapet Caera – er involvert i flere forskning- og utviklingsprosjekter om havvind. Egersund Energy Hub, der Energy Innovation holder til, er planlagt som drifts- og vedlikeholdssenter for havvindutbyggingen Sørliche Nordsjø II, i planene fra Norsman Wind.

Elnett 21 er prosjektet som vil utvikle fremtidens robuste løsninger for utslippsfri elektrisk transport i Stavanger-regionen, og samtidig sørge for at det blir nok strøm til å møte fremtidens behov. Ved Stavanger lufthavn skal det installeres en solcellepark på 19,5 dekar. Stavangerregionen havn har allerede montert solcelleanlegg i Risavika. På sikt skal det gjøres flere investeringer på Sola knyttet til Elnett21 prosjektet. Blant annet en større batterianskaffelse i 2023.

Forus-selskapet **Easee**, som produserer elbilladere, startet opp for tre år siden. De har gått fra 0 til 105 ansatte og omsatte i 2020 for 380 millioner kroner. I år er målet å produsere mellom 400.000 og 500.000 elbil-ladere, sju ganger så mange som i fjor.

F

Fishglobe leverer lukkede oppdrettsanlegg og har utviklet en teknologi som tar sikte på å gjøre laksenæringen mer bærekraftig og lønnsom med en høyere fiskevelferd. Det innebærer også mindre lus, avfall og ingen rømming. Oppdrettsanleggene er lukket og helautomatiske. Det første anlegget er i gang i Lysefjorden, men målet er å bygge en oppdrettsglobe som vil romme 31.000 kubikkmeter.

Integrate Renewables og Thomas Flinskau kombinerer ulike former for fornybar energiproduksjon med energilagrings- og styringssystemer til både privat- og bedriftsmarkedet.

G

Datasenterselskapet **Green Mountain** og **Norwegian Lobster Farm** har inngått samarbeidsavtale om gjenbruk av restvarme fra datasenteret i verdens første kommersielle landbaserte oppdrettsanlegg for porsjonshummer. Restvarmen fra dataanlegget skal gjenbrukes til matproduksjon, og vil gi et betraktelig redusert miljøavtrykk.

Datasenterselskapet Green Mountain og Norwegian Lobster Farm har inngått samarbeidsavtale om gjenbruk av restvarme fra datasenteret. Fra venstre Tor Kristian Gyland i Green Mountain, Alf Reime og Asbjørn Drengstig i Norwegian Lobster Farm.

Greencap Solutions har utviklet en teknologi som satser på fangst av CO₂ i lukkede drivhus, og er i gang med å bygge det første kommersielle anlegget på Finnøy. Selskapet har også hentet inn 125 millioner i ny kapital for å satse internasjonalt. Forus-selskapet planlegger å gå på børs neste år.

H

I fjor høst ble det kjent at det Stavanger-baserte oppkjøpsfondet **Hitecvision** skal investere 30 milliarder kroner i fornybarsektoren de neste to årene. Et av selskapene, Ocean Installer, skiftet noen

måneder senere navn til HavFram, og vil i årene fremover satse i havvind-markedet

Sandnes-selskapet **Horisont Energi** har utviklet et system for karbonfangst- og lagring, og har blant annet inngått en intensjonsavtale om utvikling av en karbonnøytral ammoniakk i Hammerfest. I sommer inngikk selskapet en avtale med Baker Hughes for å starte et prosjekt i Barentshavet for karbonfangst og lagring. Polarisprosjektet har som mål å kunne lagre 100 millioner tonn karbondioksid.

I

IKM-gruppen har den seneste tiden investert i en rekke grønne prosjekter. Onna Green, som satser på energi- og arealeffektiv salatproduksjon – er et av dem. Gruppen har også investert i ulike vindprosjekter, CTV-fartøy, ROV-tjenester til bruk i havvindprosjekter og andre teknologiprojekter innenfor fornybar energi.

IVAR og **Lyse** har i samarbeid knyttet til seg Aker Carbon Capture for å vurdere muligheten for å etablere anlegg for karbonfangst og lagring ved søppelforbrenningsanlegget på Forus. Integrate Renewables vil få flere til å ta i bruk fornybar energi, og både lagre og styre denne optimalt. Siden 2014 selskapet blitt en av de ledende systemintegratorene i Norge, der de kombinerer ulike former for fornybar energiproduksjon med energilagring og styringssystemer til både privat- og bedriftsmarkedet. De er også med i tidligfasen på utvikling og optimalisering av næringsbygg og næringsområder med tanke på energisystemer.

J

Felleskjøpet, **IVAR** og **Lyse** har sammen etablert **Jæren Biopark**. Målet er å se på hvordan man kan øke produksjonen av biogass fra husdyrgjødsel.

A SMART PORT MAKES A SMART CITY

Regionens logistikk knutepunkt

Er du opptatt av bærekraftige løsninger?

Kontakt oss for sjølogistikkjenester/3PL
Telefon 911 67 736 eller kao@westport.no

Kontakt oss for nybygg/eiendom
Telefon 909 66 155 eller eh@stavanger.havn.no

WESTPORT

Ved hjelp av droneteknologi driver administrerende direktør Knut Roar Wiig og de ansatte i Nordic Unmanned droneservice som både redder liv, materiell og natur.

K

Kverneland Energi skal i gang med et prosjekt på Svalbard som tar sikte å erstatte bruken av 200.000 liter diesel årlig med fornybar energi. Kverneland Energi vil ha ansvar for batteribank, solceller og styringssystemer, mens Assemblin AS skal bygge et termisk lager til anlegget. Batteribanken og det termiske lageret er under bygging, mens solcelleanlegget på tak og vegger skal oppføres neste år.

Kolumbus var først i Norge med batterielektriske busser i ordinær drift; to busser fra april 2015, og ytterligere tre fra januar 2017. Selskapet var også først i verden med en hybrid hurtigbåt – MS Fjordled fra april 2019 – og har tildelt kontrakt på Ryfylkeferja som også skal betjenes av en batterielektrisk ferje fra sommeren 2022. Rogaland fylkeskommune ved Kolumbus har fått støtte av Horizon2020 til TrAM prosjektet, som innebærer bygging av verdens første 100 prosent batterielektrisk hurtigbåt. NCE Marine Cluster er deltager, og byggingen er i gang.

Kolumbus har også søkt om og fått støtte fra Miljødirektoratet og Enova til Røværprosjektet, som innebærer verdens første ombygging av dieseldrevne hurtigbåter til batterielektrisk drift, med oppstart i 2022. Rute 3 på Nord-Jæren vil være elektrifisert innen sommeren 2022.

L

Lyse satser også på havvind. Sammen med Shell og kraftselskapet BKK søker Lyse om konsesjoner for havvind på norsk sokkel. De tre selskapene søker på begge de to områdene norske myndigheter har åpnet for utbygging, Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord. Lyse Elnett vil bygge og drive 132 kV kraftledning mellom ny Håland transformatorstasjon og ny Fagrafjell transformatorstasjon. I tillegg søker Lyse om ny Tjøtta transformatorstasjon og ny Hatteland transformatorstasjon, sistnevnte på vegne av KE Nett AS. Time, Klepp og Sandnes kommune berøres av de planlagte tiltakene.

M

Hitecvision-eide **Moreld** etablerer **Moreld Ocean Wind** og går inn med titalls millioner kroner i havvind-selskapet Ocergy. Målet er milliardomsetning innen fem år. Den første store investeringen

er å kjøpe eierandeler i et amerikansk oppstartselskap som har utviklet bærekonstruksjoner for vindturbiner til havs, kunne E24 melde i april.

N

Norsk Solar satser sort internasjonalt med å utvikle, bygge og drifte solkraftverk. Selskapet har blant annet operative anlegg i Pakistan og Ukraina, og har inngått en stor avtale om levering av strøm til Vietnams største kjøpesenterkjede. Selskapet har sitt utspring i energimiljøet i Stavanger.

Norseman Wind planlegger å bygge 1,4 GW havvind i Nordsjøen, og vil søke konsesjon for bygge ut havvind i Sørlege Nordsjø II. Minst halvparten av utbyggingskostnadene på 30 til 35 milliarder kroner skal gå til norsk leverandørindustri. Norseman Wind eies av det tyske energiselskapet EnBW, ASKO Fornybar/ NorgesGruppen og Norseman Wind.

Ved hjelp av droneteknologi driver **Nordic Unmanned** droneservice som både redder liv, materiell og natur. Sandnes selskapet har hatt en eventyrlig vekst i løpet av få år. Selskapet gikk på børs i desember i fjor og har inngått en rekke store kontrakter. I fjor sommer utførte selskapet på oppdrag fra Equinor den første logistikkoperasjonen med drone til en offshoreinstallasjon.

Nysnø foretok i sommer en investering i preså Kornfondet Validé Invest II, et fond som satser på fremtidsrettede energiløsninger, klimateknologi, smartteknologi og helse. Andre selskap som har investert i fondet er T.D. Veen, DSD Investering, Lyse Vekst, Adjungo og Stavanger kommunes vekstfond.

Klimainvesteringsnyfondet Nysnø har nå om lag 2,5 milliarder kroner i forvaltningskapital, og planlegger å investere 600-700 millioner i nær fremtid i nye selskap og fond.

Nabla Flow er et av selskapene som Norges forskningsråd nå har gitt 3,1 millioner i verifiseringsmidler og fem millioner i innovasjonspartnerskap for næringslivet. Spinoff-selskapet fra UiS leverer vindsimulering som brukes i fartsidretter som sykkel og alpint, men har også et stort marked innen byutvikling og arkitektur i et mer værhardt klima.

UTFORSK FORRETNINGSMULIGHETENE

INNEN ENERGI, TEKNOLOGI OG
BÆREKRAFT.

BESØK UTSTILLINGEN, DELTA PÅ FAG-
KONFERANSENE OG TA DEL I NET-
TVERKSARENAENE PÅ OTD ENERGY I
STAVANGER.

TID OG STED:
20-21. OKTOBER 2021
STAVANGER FORUM

SE PROGRAM OG
BESØKSMULIGHETER PÅ
[OTDENERGY.COM](https://otdenergy.com)

NYHET!
EGEN FORNYBARHALL

OVER 300 UTSTILLERE | OVER 10 KONFERANSER | BUSINESSHUB
OFFSHOREVINDHUB | INVESTORHUB | DIGITALHUB
ENERGYSHOW KONSERT I DNB ARENA

LES MER OM ENERGYSHOW-KONSERTEN PÅ [OTDENERGY.COM/ESHOW](https://otdenergy.com/eshow)

[OTDENERGY.COM/ESHOW](https://otdenergy.com/eshow)

O

Med prosjektet **Octopus** planlegger Roxel Aqua å satse store beløp på å bruke gamle oljerigger til oppdrettsanlegg på havet. Selskapet har søkt om 14 utviklingstillatelser. Oktopus består av en modifisert jackup-rigg med 12-14 merder, der merdene som omkranser riggen er nedsenkbare ved hjelp av vinsjer på riggen.

P

Petoro og partnerskapene på Snorre og Gullfaks besluttet i 2019 å investere i utbyggingen av havvindparken Hywind Tampen. Olje- og gassplattformene blir de første i verden som skal forsynes med kraft fra en flytende havvindpark.

Q

Selskapet **Qwave** har utviklet en teknologi hvor man bruker lydbølger i oljebrønner, og som gir oljeselskapene bedre innsikt og kunnskap om kvaliteten i reservoarene.

R

Ved det tradisjonsrike verftet Rosenberg på Buøy er **Rosenberg Worley** i gang med flere prosjekter. Selskapet er godt i gang med pilotprosjekt for Flexifloat, et konsept for offshore wind hvor selve konstruksjonene bidrar til å generere energi fra bølger. En aktuell lokasjon er utenfor Eigerøy, og selskapet er i ferd med å få etablert et konsortium som kan stå bak pilotprosjektet. Signaler fra virkemiddelapparatet når det gjelder investeringsstøtte, er også gode.

Samtidig har også Rosenberg plassert en ordre til Blueday for levering av landstrømanlegg ved verftet. Anlegget vil være klar for tilkobling til landstrøm rundt årsskiftet.

S

Svalin Solar er med base i Hillevåg i gang med å utvikle et flytende solenergisystem som kan produsere strøm og/eller varme fra samme panel. Panelene er i hovedsak laget av resirkulerbart materiale, og materialmengden til solcellene er også langt mindre.

Stavangerregionen havn er sammen med Lyse i gang med et prosjekt hvor man ser på lading av hurtigbåter på Fiskepiren. På sikt vil det være aktuelt å se på landstrøm til cruisebåter i Bjergsted fjellhall. Demoprojektet Elnett21 – der strømproduksjon går fra solcellepanel til lagring og styring i batteribank – ble installert i Risavika i sommer. Samtidig har Stavangerregionen Havn også bestilt ny elektrisk havnebåt og ny elektrisk varebil.

Sement er verdens mest brukte byggemateriale, men sementproduksjon er en klimaversting på grunn av store CO₂-utslipp. Saferock – som nylig inngikk et partnerskap med Snøhetta – vil erstatte sement med geopolimer. Det innebærer oppmalt stein fra gruveindustrien, stein som i dag er et avfallsprodukt som brukes til landdeponi eller som utslipp i fjorder.

T

Våren 2020 installerte **Tvedstenteret** på Forus fjernvarme og kjøling for å teste hvordan det kan brukes til å frigi kapasitet i strømmettet som kan benyttes til elektrifisering av Stavanger lufthavn, Sola og Risavika Havn.

Topeka er et NorSea initiativ om etablering av utslippsfri «base-base» løsning basert på bygging av nye skip som skal bruke H₂O som energi. I konseptet liggers også effektiv distribusjon av H₂O til leveranseknutepunkt. Eierskapet er nylig overført til

Wilhelmsen, men med støtte av, og i samarbeid med NorSea.

Bryne-bedriften **Typhonix** har utviklet en tyfon-teknologi som reduserer turbulens og skjærekrefter i ventiler, som bidrar til mer kostnadseffektiv og renere produksjon.

U

Ullandhaug transformatorstasjon skal utvides med et tilbygg på 263 kvadratmeter. Det er Lyse Elnett som står bak. Bygget skal romme et gassisolert koblingsanlegg som vil legge til rette for nye forbindelser mellom Stølaheia og Ullandhaug transformatorstasjoner. Anlegget vil også tilpasses for en fremtidig overgang fra 50 kV til 132 kV nett.

V

Vårgrønn ble etablert på slutten av fjoråret og målet er å investere 20 milliarder i fornybar energi. Bak selskapet står Hitecvision og italienske Eni. Vårgrønn satser i første omgang på prosjekter i Norden, men skal utvide satsingen til det europeiske fornybarmarkedet. Sammen med Equinor har selskapet blant annet inngått en havvindkontrakt i Polen. Vårgrønn er også en av søkerne for utbygging og drift av en flytende vindpark i havområdet Utsira Nord.

Det familieeide Investeringselskapet **Valinor** har i løpet av de siste årene investert i en rekke grønne selskap innen fornybar energi, havbruk og infrastruktur. Investeringene retter seg fullt og helt mot bærekraftige løsninger og selskap som fremmer vekst og synergier. Valinor har investert i en rekke selskap som blant annet Norsk Vind, Norsk Havvind, Zaptec, Solgrid, Bluewind, Norsk Solar, Amon, Norcable, Sensonomic, Aquabio og Fishglobe.

W

Gjennom etableringen av selskapet **Windworks** ønsker Norseas, Ryfylke IKS og Suldal kommune å utvikle et industriområde for bygging av fundament og sammenstilling av offshorevindturbiner basert på gjenbruk av Norsk Stein sitt anlegg i Jelsa i Ryfylke.

Z

Zaptec har spesialisert seg på smarte løsninger for elbillading for en stadig økende andel el-bileiere både i Norge og internasjonalt. Selskapet utvidet virksomheten i juni med kontor i Tyskland, et land der el-bilandelen vokste kraftig i fjor, og landet i sommer også en eksklusiv kjøpsavtale for NovaVolt som distributør for Zaptecs lysesystemer i Sveits. Selskapet er nå representert og har direkte tilgang til fem ulike markeder.

Ø

Øglænd System på Klepp produserer supportsystemer for energibransjen, og har siden 2007 jobbet målrettet i forhold til vindenergi. Selskapet har utviklet kabelsupportsystemer for offshore vind – noe selskapet ser et betydelig marked for i årene som kommer.

Å

Teknologibedriften **Aarbakke** på Bryne har utviklet selskapet IGNOS, som deler smart factory-teknologien med alle selskap som ønsker å kjøpe seg inn i den. Smart factory-konseptet er utviklet sammen med IT-selskapet Cognite. Systemet kan beskrives som den lærende fabrikk, der de blant annet kan dokumentere hvor mye strøm som brukes for å lage et produkt og dermed også dokumentere klimautslipp.

Vi muliggjør det grønne og digitale skiftet.

Ny
omstilling

Visste du at Lyse er en av landets største aktører innen både fornybar energi og telekommunikasjon? I krysningen mellom elektrifisering og digitalisering bidrar vi til å omstille Norge.

I over 100 år har Lyse bidratt til bærekraftig vekst i regionen. Nå går vi sammen med Shell og BKK for å bygge ut havvind på norsk sokkel. I samspill med leverandørindustrien vil vi gjøre havvind til et nytt norsk industrieventyr.

Alltid på. For regionen.

Full fart for Energi hovedstaden

Prosjektet begynte som et samarbeid mellom Stavanger kommune og Næringsforeningen, men har utviklet seg til en satsing med en rekke involverte parter. Nå skal regionen befeste sin posisjon som Norges energihovedstad.

TEKST: LARS IDAR WAAGE

I juni gjorde kommunestyret i Stavanger en ekstrabevilgning på tre millioner kroner til prosjektet. Ordfører Kari Nessa Nordtun har stor tro på at dette vil gjøre regionen i stand til å ta den ubestridte posisjonen som hovedstad for alt som har med energi å gjøre.

– Med prosjektet Energi hovedstaden skal vi i Stavanger-regionen befeste og forsterke vår posisjon som Norges ubestridte energihovedstad, og jobbe aktivt for å sikre grønne nyetableringer og arbeidsplasser. Vi har konkrete målsettinger

jobbet frem av deltakerne i Energirådet, som består av toppledere i regionens bedrifter, sier Stavanger-ordfører Kari Nessa Nordtun til Rosenkilden..

God oppslutning

I dag er en rekke kommuner og fylkeskommunen også med som partnere. Den store bredden i samarbeidet er en klar fordel i arbeidet som nå gjøres.

– Det at så mange ønsker å være en del av dette prosjektet er jo også en tydelig melding til oss som partnere om hvor viktig det er at vi her i regionen gir jernet i energisatsingen, og jobber proaktivt både for å sikre posisjonen vår, og for å ligge i tet i den omstillingen som vi nå er i gang med, sier ordføreren.

Energi hovedstaden er et ideelt organisert samarbeidsprosjekt som ble etablert for at denne regionen skal opptre koordinert og samhandlende for å om styrke og utvikles som Energi hovedstad. Da er det viktig å stå samlet og så bredt som mulig. Da koronapandemien slo til i fjor og oljeprisen sank dramatisk, fikk det store konsekvenser for regionens næringsliv som jobber med energi.

– På grunn av pandemien kan vi si at vi oppnådde målene våre raskere enn antatt. Situasjonen i fjor vinter var kritisk, og kombinasjonen synkende oljepris og pandemi krevde samhandling og ekstra innsats. Etter utbruddet og den varslede krisen i energinæringen samlet vi de ulike aktørene og foreslo et prosjektsamarbeid. Den viktigste saken var å få vedtatt den

såkalte skattepakken på stortinget i juni som gjorde at operatørene igjen ville investere og at det dermed ble jobber hos leverandørene, sier Minge.

Omstilling

Han tror alt annet ville betydd massearbeidsledighet, og prosjektgruppen gikk dermed i gang for å få til skatteutsettelsen som til slutt ble vedtatt av Stortinget før sommerferien i 2020.

– Det ble jobbet målrettet, gjennomført utallige møter med politikere, skrevet kronikker, arrangert medieutspill og så videre. Vi var en del av en stor nasjonal kampanje for å få dette til. Rett før ferien i fjor kunne vi arrangere en leverandørkonferanse med 200 deltakere i regi Energi hovedstaden. Skatteutsettelsen var vedtatt og operatørene ville fortelle leverandørene om alle investeringene de nå kunne gjør, sier Harald Minge.

Selve prosjektet har tre hovedinnsatsområder: Det næringspolitiske arbeidet – hvordan posisjonere regionen i energispørsmål og sørge for samhandling og koordinert innsats? Etableringen av Energirådet, hvor 30 toppledere fra hele energimangfoldet samles får å gi innspill og til slutt konferansen Energi hovedstaden.

– Grønn industri er i fremvekst både i Norge og internasjonalt, og her er det viktig at Stavanger er på ballen, og sikrer sin andel. Vi vet at hvis vi vil være med, så må vi henge på. Men Stavanger-regionen vil mer enn det: Vi vil gå i front, påpeker ordfører Kari Nessa Nordtun.

Stavanger-ordfører Kari Nessa Nordtun leder møtene i Energirådet. Her fra åpningen av havvindskonferansen High Wind i 2020. Foto: Lars Idar Waage

Full gass sammen

Den viktigste saken det jobbes med for øyeblikket er regionens respons på den ferske Energimeldingen og veilederen for havvind. Arbeidsformen er som følger: Energihovedstadens prosjektledelse setter ned en hurtigarbeidende ekspertgruppe som analyserer meldingen i løpet av noen dager, for så å presentere den for energirådet.

– Stavangers ordfører leder disse møtene. Til stede der er også olje- og energiministeren. Hvordan bør vi respondere

på denne, sett med Stavanger-regionens briller? Hvordan gi en koordinert og samlet tilbakemelding fra Energihovedstaden? Hva bør være vårt felles budskap? Hvilke muligheter og trusler ligger der? Sier Minge og får støtte av ordføreren:

– Som en av bedriftslederne sa i forrige møte i Energirådet: «Me må gje full gass i samen!» Og det er akkurat hva vi har tenkt å gjøre. Allerede 8. september er det klart for aller første utgave av Energihovedstadskonferansen, og det gleder jeg meg veldig til, sier hun.

Allerede i 1971 var støpingen av Ekofisk-tanken godt påbegynt, med et revolusjonerende betongdesign. Stavanger hadde helt siden 1963 vært utgangspunktet for norsk oljevirksomhet. Foto: Industriminne/Ekofisk

«Den 14. juni 1972 bestemte Stortinget å opprette Statoil og Oljedirektoratet lokalisert i Stavanger. Mange tror dette var oljehovedstadens begynnelse.»

INNSIKT

Ulf Rosenberg,
prosjektleder,
Energihovedstaden

Stavanger ble ikke oljehovedstad fordi sentrale myndigheter pekte på byen. For at regionen skal holde posisjonen som energihovedstad gjelder fortsatt samme oppskrift: Samhandling og felles utnyttelse av mulighetene.

«Ocean Traveler» kom Norge i 1966 og gjennomførte den første leteboringene på norsk sokkel i Nordsjøen. Utgangspunktet for operasjonen var Stavanger. Foto: Industriminne/Ekofisk

Da Stavanger ble oljeby, var det den internasjonale industrien som fant «oss». På grunn av geografisk plassering, havn og kompetanse – og ikke minst fordi regionens næringsliv og myndigheter tverrpolitisk så de store mulighetene.

Slik kan det også bli med Energihovedstaden. De lokale initiativene kan avgjøre. Man kan vente på statlige myndigheter, men regionens egne framstøt og prosjekter vil være viktigst. De gamle grepene om å være en god vertskapsby for internasjonal industri og tilby areal og kompetanse, har neppe gått ut på dato. Prosjekt Energihovedstaden handler om at man må finne de næringspolitiske veiene som styrker posisjonen – ikke minst overfor statlige myndigheter.

Tidlig posisjonering

Men først et tilbakeblikk. En historie som styrker tesen om at Energihovedstadens posisjon bygger på tidlig posisjonering og god forståelse. For nå er vi inne i en stim av femtiårsjubileer. Nylig ble det feiret at det var femti år siden statsminister Trygve Bratteli åpnet Ekofisk-feltet. Neste år er det femti år siden det historiske stortingsvedtaket ble fattet: Den 14. juni 1972 bestemte Stortinget å opprette Statoil og Oljedirektoratet lokalisert i Stavanger.

Mange tror dette var oljehovedstadens begynnelse. Men oljehovedstaden er ikke femti år – den nærmer seg seksti.

Skal man dra opp det virkelig store lerretet, i et slags sidesprang, kan man også peke på tusenårsperspektivet: At regionens siden vikingtiden har visst å mestre og utnytte Nordsjøens mektige naturkrefter til sjøfart til Storbritannia, Baltikum og Kontinentet. En sjøfartstradisjon som hele det «petromaritime industrielle kompleks» hviler trygt på. En naturlig kompetansebase da verdens største og mest kapitalistiske

selskaper plutselig landet i Stavanger og skulle starte oljeleting.

Begynnelsen

Men la oss hoppe til oljehistoriens begynnelse, i Norge og Stavanger-regionen. På dagen ti år før stortingsvedtaket om Statoil og Oljedirektoratet, allerede i 14. juni 1962, skriver Stavanger Aftenblad om seismiske undersøkelser i Skagerrak. Det markerer innledningen til den omfattende kartleggingen av våre havbunnsområder som har funnet sted i de etterfølgende seksti årene. Allerede i 1962 kommer de første seismikkskipene til Stavanger havn. I 1963 skyter det fart, og da rapporterer Stavanger Aftenblad om seismikkskipet «Sonic» som anløper Kalhammeren for å bunkre, etter å ha drevet undersøkelser siden april. Kanskje er dette tidenes første avisartikkel om oljevirkosomhet i Norge?

Oljeeventyret var altså i gang – med utgangspunkt i Stavanger – nesten ti år før Stortinget etablerte Oljedirektoratet og Statoil i Stavanger.

Ulf Rosenberg

Oljeeventyret var altså i gang – med utgangspunkt i Stavanger – nesten ti år før Stortinget etablerte Oljedirektoratet og Statoil i Stavanger. Seismikkskytingen

startet i 1962 og 1963. Boringen begynte i 1966. Foruten påvisingen av verdens største oljefelt til havs, Ekofisk i 1969, ble Frigg-feltet avdekket i 1971 – som verdens største gassfelt til havs. Forberedelsene til den gigantiske Frigg-utbyggingen over grensen mellom Norge og Storbritannia var i full sving like etterpå. Både Ekofisk og Frigg ble funnet og utviklet med utgangspunkt i Stavanger, for operatørselskapene Phillips fra Oklahoma og Elf fra Frankrike hadde begge valgt denne regionen som sin base. Allerede i 1971 var støpingen av Ekofisk-tanken godt påbegynt, med et revolusjonerende betongdesign. Et titalls oljeselskap og verdens største serviceselskap var godt etablert i distriktet. Helikoptrene hadde gått i skytteltrafikk til riggene i flere år. Med to verdensrekordfelt i byens portefølje og nærmere ti års erfaring som base for seismikk, leting og hele offshore-virksomheten, var det med selvbevissthet man skapte mottoet: «Norge og oljen, Stavanger er stedet». Stortinget stadfestet det som allerede var realiteten på bakken; Stavanger er oljehovedstad.

Klarer vi det igjen?

Klarer vi det samme med Energihovedstaden? Klarer regionen å være den opplagte kandidaten?

Megatrendene er tydelige – dilemmaene likeså: Klimatiltak og krav til lavere utslipp – helst mot null – er ufravikelige for den som skal hevde seg i framtiden. Konkurransen står om teknologier, prosesser og forretningsmodeller som gjør framtidens energiforsyning ren(ere). Industriproduksjon og industrielle prosesser, transport, overføring av energi og vårt daglig forbruk – alt må skje mer effektivt og med lavere utslipp. Samtidig er det fortsatt en direkte sammenheng mellom velstandsøkning og mer utslipp. Mange hundretalls millioner av mennesker

Arbeidslivet utvikler seg. Det kan du også.
Vi har nettbaserte enkeltkurs og hele masterprogram.

Sjekk UiS Etter- og videreutdanning
www.uis.no/evu

Norges største installerte kapasitet av vindkraft er på strekningen Sandnes-Lista, uten at det har gitt veldig store ringvirkninger for norsk industri, skriver Ulf Rosenberg.

«Norges største installerte kapasitet av vindkraft er på strekningen Sandnes-Lista. Men det ble ingen viktig næring lokalt».

Ulf Rosenberg

skal løftes fra eksistensminimum til verdige liv, fra hardt fysisk livsforkortende slit til rettferdig tilgang på energi til oppvarming, kjøling og transport. De skal også få sine hjem og arbeidsplasser mekanisert, elektrifisert og digitalisert. Det må skje samtidig som vi når målene om å holde utslippene nede.

Har Stavanger-regionen en rolle å spille?

Olje- og energisektorens tyngde og betydning for regionen er overveldende. Den globale klimautfordringen gjør at rollen som energihovedstad utfordres, utdypes og utvides. Det krever politisk mot og samhold for å sikre rollen for framtiden.

EUs radikale klimamål i «Fit for 55», lansert nå i sommer, krever en stortilt overgang til mer fornybart. Forpliktelsene

i Paris-avtalen ligger som et grunnlag, men også som en mulighet, for den som vil være energihovedstad. Ikke bare fordi konvensjonelle energiresurser skal produseres med så lavt utslipp som mulig. Men fordi det ligger store markedsmuligheter i hele fornybarsektoren, mer effektiv energibruk, hydrogen og andre «nye» energibærere, teknologisprang innen batteri og lagring, elektrifisering og digitalisering, og innen karbonfangst og -lagring.

Noe å lære av

For å sikre Stavanger-regionens rolle, kan man lære litt fra hva som skjedde da man fikk fornybarfondet Nysnø til Stavanger? Nettopp denne statlige etableringen er så viktig for å manifestere regionens bredde og tyngde på energiområdet og for å

demonstrere spisskompetansen innen kapitalforvaltning. Vi må lære av den politiske og byråkratiske påvirkningen som førte Nysnø til Stavanger. Lære av samordningen av «beredskapen» for å sikre repetisjonen neste gang det offentlige Norge skal dra i gang en nyskaping på energiområdet?

Kan vi også lære av hva som har skjedd med vindkraft på land? Norges største installerte kapasitet av vindkraft er på strekningen Sandnes-Lista. Men det ble ingen viktig næring lokalt. Hva med neste «bølge» av ny energi og teknologi; hvordan kan regionen få enda mer ut av det?

Leverandørindustrien som regionen er så avhengig av, med titusener av arbeidsplasser, vil med hjelp av de midlertidige endringene i oljeskatten kunne opprettholde kapasitet og kompetanse fram

FØRST OG SIST PÅ NORSK SOKKEL

Ekofisk har sysselsatt titusenviis av dyktige menn og kvinner siden første oljeproduksjon fra norsk sokkel 9. juni 1971. Siden den gang er verdier for nesten 2600 milliarder kroner skapt.

Tusen takk for en fantastisk innsats!

På 50-årsdagen i sommer gjenåpnet vi Tor-feltet, der levetiden forlenges til 60 år. Det viser mulighetene.

Vi står på videre for å nå vår visjon.

conocophillips.no

 ConocoPhillips

til energitransformasjonen trenger enda mer av bedriftenes nye produkter og tjenester. Det brede politiske kompromisset fra ett år siden sikrer mulighet for omstilling – som må komme.

Vi må selv ta grepene

Et annet aktuelt eksempel er konsesjonsprosessen i gang for havvind

på norsk sokkel. Hvordan sikrer vi at de nye store internasjonale aktørene velger Stavanger? De store internasjonale og nasjonale selskapene som allerede er i Stavanger-regionen, fra Shell til HitecVision, fra Equinor til NorSea, melder seg sterkt på i konkurransen – heldigvis. Bidrar vi til at vilkår og kriterier blir slik at regionens leverandørindustri og investorer kan spille

en viktig rolle i utviklingen av en ny stor industri?

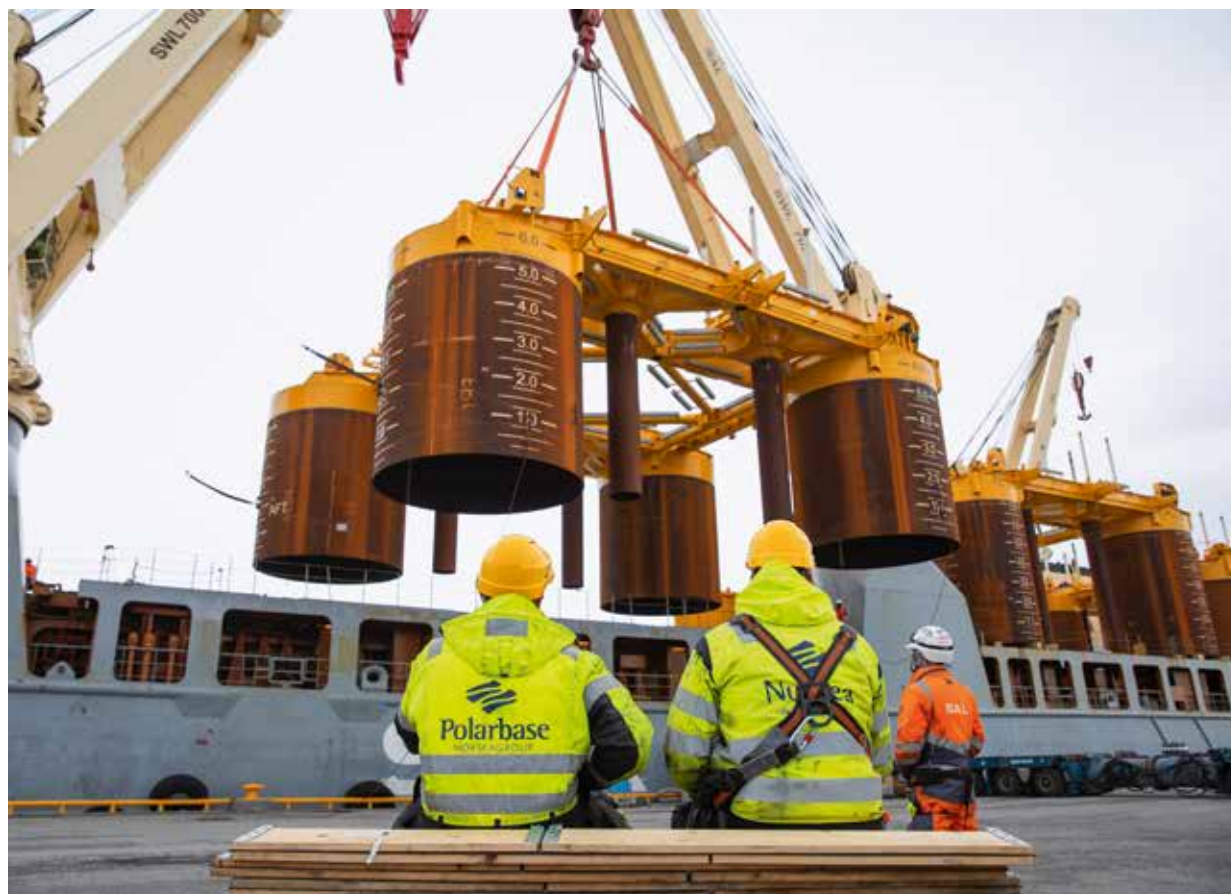
Hvis Stavanger-regionens næringsliv og politikere navigerer riktig: Kan Stavanger både være komponister, dirigenter og spille førstefiolin i energitransformasjonen? En grønn framtid kommer. Stavanger-regionen må selv ta grepene for å være relevant og banebrytende. Altså Energihovedstaden.

Her transporteres deler av Hywind Tampen ut i Nordsjøen. Vil norsk industri kunne ta en større del av kaken når vindkraft bygges ut til havs? Foto: Equinor

Hywind Scotland er verdens første flytende vindkraftfelt, og opereres av Equinor. Ser vi det samme som den gang industrien selv valgte Stavanger som utgangspunkt for aktiviteten i Nordsjøen? Foto: Equinor

Leverandørindustrien som regionen er så avhengig av, med titusener av arbeidsplasser, vil med hjelp av de midlertidige endringene i oljeskatten kunne opprettholde kapasitet og kompetanse fram til energitransformasjonen trenger enda mer av bedriftenes nye produkter og tjenester. Her fra arbeidet med Johan Castberg i fjor. Foto: Equinor

Spisskompetanse i bredden

Vi jobber med kraft i alle former – fra olje og gass til fornybar energi

Great people. Good chemistry. Strong experience from wide range of areas.
Flexible, hard working, available.
Strong oil & gas transaction experience.
Excellent industry network.

Klient, Legal 500 EMEA, 2021

THOMMESSEN

Advokatfirmaet Thommessen AS • Oslo • Bergen • Stavanger • London
www.thommessen.no

A close-up photograph of a DualLink drill bit. The bit is made of a dark, textured material, possibly tungsten carbide, and features a complex, multi-fluted design. The flutes are arranged in a way that creates a series of sharp, pointed edges. The bit is mounted on a metal shaft, which is visible at the top of the frame. The background is blurred, showing a workshop or industrial setting.

DualLink

DualLink er neste generasjons borerør som tilbyr pålitelig og driftssikker levering av både høyhastighets data og strøm gjennom borestrengen under boring. DualLink forbedrer effektiviteten og plasseringen i reservoaret som åpner for boreautomatisering og morgendagens brønnverktøy.

Reelwell har siden 2004 utviklet ny og innovativ boreteknologi i verdensklasse, som revolusjonerer hvordan brønner planlegges og produseres, i hjertet av Sola. Teknologiene er utviklet av et dedikert og nyskapende team med mange års bransjeerfaring og solid ekspertise. Ved NORCEs avanserte testfasiliteter på Ullandhaug i september 2020, demonstrerte DualLink 100 prosemnt feilfri oppetid, med pålitelig data og strømovertføring. Reelwell har også utviklet DualPipe RDM (Reelwell Drilling Method), en overlegen hullrenskning og forbedret trykkontroll, som baner vei for trygge brønner som når lengre og dypere inn i reservoarene. Både DualLink og DualPipe bidrar til økt produksjon og lavere kostnader for lokale og globale operatører. Reelwells teknologi kan brukes som løsninger for alternativ energi.

MADE IN SOLA

Fremveksten av «kvinnelig kapital»

CHRISTIAN RANGEN · investor, serie-gründer, rådgiver

Globalt får kvinnelige gründere mellom to til ti prosent av tilgjengelig investeringskapital. Sagt på en annen måte, menn mottar inntil 98 prosent av risikokapitalen i mange land. Dette er en situasjon mange jobber for å utbedre, nå gjennom fremveksten av kvinnelig kapital.

De siste årene har det blitt en økende oppmerksomhet på statistikken rundt mannlige og kvinnelige gründere. Fra Silicon Valley til Singapore, fra India til Sør-Afrika har stadig flere blitt oppmerksomme på den ekstreme ubalansen mellom kvinnelige og mannlige gründere, og hvilke tilganger de har på kapital.

Dette har utviklet seg til en kjent, global utfordring og en systemisk skjevhet hvor kvinnelige gründere bare har en brøkdel av de mulighetene menn har. Dette til tross for at studie etter studie viser de økonomiske og samfunnsmessige godene av flere kvinnelige gründere og kvinneledede bedrifter.

Et nytt bidrag

Nyere forskning på området viser at mye av problemet sitter i 'kapitalverdikjeden'. Kort sagt, det er ikke mangel på kvinnelige gründere, men det er en betraktelig mangel på kvinnelige investorer. En rekke anerkjente forskningsartikler viser at 'vi investerer i de som er like oss', noe som medfører at hvite menn fortsetter å investere i selskap startet av andre hvite menn. Nyere data viser at nærmere 98 prosent av verdens private investeringskapital er styrt av menn, noe som skaper en ekstrem ubalanse for kvinnelige gründere på kapitaljakt.

Over de siste ti månedene har undertegnede fått anledning til å arbeide på flere internasjonale prosjekter på dette området. I samarbeid med kunder som MIT, Verdensbanken, internasjonale utviklingsorganisasjoner som CDC, DEG, FinDev Canada og FMO har vi samlet et globalt nettverk av eksperter og over 30 internasjonale partnerorganisasjoner for å utvikle nye løsninger til problemet.

100 kvinnelige venture fond

Første del av løsningen er å utvikle en global plattform for å løfte frem 100 kvinnelig eide venture fond. Gjennom våren og sommeren har det internasjonale prosjektteamet gjennomført en serie 'design

sprints' (utviklingsmetode), kartlagt behov i Asia, Afrika og Latin-Amerika og skissert en rekke ulike tiltak som skal inngå i en løsning over de neste fem til ti årene.

Sentralt i denne løsningen står nå utviklingen og 'akselerasjonen' av 100 venture fond, eid og ledet av kvinnelige team med flertall av kvinner som partnere og sentrale ledere i fondet. Fordelt på fem regioner globalt, hvor Latin-Amerika og Afrika sør for Sahara er de første, skal 100 fond, med tre til fem partnere per fond gjennom et tre pluss tre års akselerert utviklingsløp. Dette akseleratorløpet vil bistå fondene med strategi, struktur,

kjent med akseleratorprogram for oppstartsbedrifter. Over de siste fem årene har jeg jobbet med over 300 selskap fra 30 ulike land i ulike akseleratorprogram. Disse programmene følger ofte en alminnelig arbeidsform hvor man jobber tett gjennom tre måneder.

I arbeidet med 100 kvinnelige venture fond innså vi at det var behov for å tenke nytt. Størrelsen på utfordringene, behovene for utvikling, kapitalinnhenting gav oss grunnlag til å tegne opp et treårs utviklingsprogram, ikke et tremåneders program.

Første kull starter høsten 2021 og vil strekke seg over tre år, med ytterligere tre år for nettverk, coaching og co-investeringer. Dette vil, oss bekjent, trolig bli verdens lengste akseleratorprogram.

«Norge, som allerede har blant verdens sterkeste statistikk på likestilling mellom kjønnene, har også hatt utfordringer rundt tilgang på kapital for kvinnelige gründere».

Christian Rangen

nettverk, coaching, investor readiness og ikke minst hente kapital fra store, globale kapitalaktører.

Oss bekjent, er dette det første globale tilbudet for å utvikle en generasjon av kvinnelige investorer, gjennom en felles global satsning. Prosjektet skjer nå i tett samarbeid med lokale venture kapitale foreninger i Latin-Amerika, India og Sør-Afrika.

En akselerator over tre pluss tre år
I Norge er vi etter hvert blitt godt

2X, Verdensbanken, britisk UD i tet

Satsningen er forankret i det globale prosjektet 2X Challenge. 2X Challenge ble lansert av G7-landenes utviklingsøkonomiorganisasjoner i 2018 med formål om å investere 25 milliarder i kvinneligeide bedrifter. Nå løftes blikket frem mot 2022 og et nytt mål om å investere 130 milliarder. Et globalt team, anført av Verdensbanken, tyske, britiske og nederlandske utviklingsorganisasjoner står nå i spissen for en satsing som best kan beskrives som ambisøs.

Norge, som allerede har blant verdens sterkeste statistikk på likestilling mellom kjønnene, har også hatt utfordringer rundt tilgang på kapital for kvinnelige gründere. DNB har tidligere oppgitt at 95 prosent av alle investorene i Norge er menn. Dette har gitt grobunn til initiativ som She Invests, startet av Heidi Aven, DNBs kampanje #Huninvesterer, Kvinnelig Kapital, et nytt nettverksinitiativ for kvinnelige tidlig-fase investorer og en rekke kvinnelige engel-investorer. Hvem vet, kanskje tiden er inne for å tegne opp veikartet mot 100 kvinnelige venture fond, også i Norge?

Kan du tenke det, kan vi trykke det!

Stavanger

51 90 66 00
Kontorveien 12,
4033 Stavanger

Kristiansand

38 00 30 50
Kristian IVs gate 23,
4612 Kristiansand

Haugesund

52 70 33 70
Fjellveien 1A,
5532 Haugesund

Ølen

53 76 60 80
Haukelivegen 668,
5582 Ølen

post@kai-hansen.no
kai-hansen.no

KAI HANSEN
TRYKKERI

Klart for tidenes konferansehøst

Med pandemien forhåpentligvis på retur åpner det mange muligheter for møte- og konferansevirksomheten utover høsten. Næringsforeningen har iallfall planene klare.

TEKST: LARS IDAR WAAGE

Allerede fra midten av august er de første møtene i gang. Næringsforeningen håper å kunne avholde alle fysisk for de som ønsker det.

– Vi gleder oss til å kunne ha møter der vi møtes ansikt til ansikt selv om vi vil avholde noen webinarer og møter i Teams videre, sier Inger Tone Ødegård, strategidirektør i Næringsforeningen.

Spesielt vil det bli fysiske møter på de såkalte treffpunktene, der medlemmer og administrasjonen i foreningen møtes med jevne mellomrom.

– I de digitale møtene ser vi ikke hverandre. Men på fysiske møter vil vi få helt andre impulser fra medlemmene. Vi gleder oss veldig til å avholde disse fra Ryfylke i nord til Dalane i sør, sier hun.

Store konferanser

Høsten 2020 ble noen større arrangementer avholdt, som Pionér og LEAN-dagen. Et populært arrangement som FOLK ble imidlertid avlyst. Nå satses det knallhardt på høsten, med store arrangementer på løpende bånd.

– Pionér har jo blitt et flaggskip som bærekraftskonferansen, men FOLK har jo vært veldig populært og ikke blitt arrangert siden våren 2019. Nå håper vi folk vil samles om disse konferansene, sier strategidirektøren.

Noen større arrangementer er også i samarbeid med andre. Clean Energy og ODT er eksempler på samarbeidsprosjekter.

– Som Energi hovedstad må vi lage arrangementer som både favner bredden og har fokus på transformasjonen i bransjen, mener Ødegård.

Kjente navn

Noen lokale arrangementer får også kjente navn på besøk. Bent Høie har vært et navn som har vært på alles lepper det siste halvannet året. I september kommer han på Tungenesmøtet sammen med blant andre Vikings Eirik Bjørnø.

I høst blir det selvsagt også gjensyn med flere av de suksessrike samlingene. Lederskolen går inn i sin trettende sesong og gjennom fire samlinger vil det tas opp tidsaktuelle temaer. LinkedIn-skolen vil ha sine to siste samlinger, mens både Salg for

selgere og Børs og fakultet vil fortsette. Det samme vil Bygg- og anleggsskolen.

– Å gjennomføre Salg for selgere digitalt har vært utfordrende, dette er et møte som passer best fysisk der man samles og lærer av hverandre, forklarer Ødegård.

Næringsforeningen har også et engelskspråklig program for å sikre at de nye som rekrutteres til regionen for å jobbe har et tilbud for å bli inkludert i vår region. Oppdatert møteliste finnes på stavangerchamber.com/events/.

Møtene som har fått spikret dato høsten 2021:

August:

- 19. august: LinkedIn-skolen II
- 20. august: Droneindustrien vokser
- 24. august: Sommerfest i Dalane
- 25. august: Sommertreff på Bakernes Paradis
- 27. august: Lederskolen I

September:

- 1. september: Treffpunkt Jæren
- 2. september: Forenkling med film
- 15. september: Treffpunkt Stavanger
- 15. september: Tungenesmøtet 2021
- 16. september: LinkedIn-skolen 3
- 22. september: Børs og fakultet

Oktober:

- 5. oktober: Salg for selgere
- 6. oktober: Treffpunkt Øyane
- 7. oktober: Bærekraftskonferansen Pionér
- 20. oktober: Finansiering av omstilling
- 21. oktober: Treffpunkt Sandnes
- 22. oktober: Risavikadagen 2021
- 27. oktober: Boligkonferansen 2021
- 29. oktober: Lederskolen 3

November:

- 9. november: Logistikkdagen 2021
- 11. november: Arena Ryfylke
- 20. november: Treffpunkt Sola
- 25. november: Salg for selgere
- 26. november: Lederskolen 4

Flere møter vil komme etterhvert, følg med på naeringsforeningen.no/moeter for en oppdatert liste.

I høst håper Inger Tone Ødegård å få samlet enda flere til møter på Rosenkildehuset og andre lokaler fysisk. Samtidig vil noen av møtene også være digitale i tiden fremover.

FOLK har vært en suksess i flere år, og ble sist arrangert i 2019. I år satses det på november.

Pionér er en av de viktigste konferansene i høst og ble avviklet også i 2020 på Forus. Årets konferanse er lagt til 7. oktober og til Clarion Stavanger

Lederskolen har vært en suksess i tolv år og går inn i sin trettende sesong med ulike temaer rundt ledelse. Her fra første gang Lederskolen ble arrangert i BI Stavangers nye lokaler.

Grønn omstilling på første klasse

RAGNAR TVETERÅS, professor i industriell økonomi og senterleder ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Handelshøgskolen ved UiS

Mens nordmenn var i feriemodus i midten av juli, la EU-kommisjonen fram «fit for 55-pakken». Pakken er en del av EUs «Green deal» og et omfattende sett med tiltak som skal bidra til at EU i 2030 reduserer sine klimagassutslipp med 55 prosent i forhold til 1990-nivået og når netto nullutslipp i 2050.

EU vil stramme inn på CO₂-utslippskvotene og inkludere nye sektorer i disse. Det skal innføres en karbontoll på importerte produkter. Andelen fornybar energi skal fordobles fra 20 prosent til 40 prosent innen 2030, samtidig som det totale energiforbruket skal ned ni prosent. Fra 2035 skal bare el-biler selges i EU. Dette er bare noen av elementene i pakken, og det er ikke tvil om at europeisk næringsliv står foran en svært krevende omstilling av enorme dimensjoner. Samtidig er mulighetene også nesten uten sidestykke for de tilpasningsdyktige, når man ser på de gigantiske investeringene som skal foretas i nye teknologier og infrastruktur.

Norge er kanskje EUs fremste klimapolitiske «rævedilter». Satt på spissen så utformes de store linjene i norsk klimapolitikk i Brussel. Det er nok like greit hvis man tror på de enorme reduksjonene i CO₂-utslipp som forskerne sier er nødvendige for å stabilisere den globale temperaturen i 2050. I Norge er det begrenset oppslutning i opinionen om radikale tiltak. Så er spørsmålet hvor stor oppslutningen er i EUs 27 medlemsland når kommisjonens «fit for 55-agenda» skal behandles politisk.

Krevende

Omstillingen er ikke minst krevende for vår region, som lever av å utvinne og eksportere petroleum. Petroleumsnæringen, med sin kompetanse og teknologier, gir oss både fortrinn og utfordringer i omstillingen. Det er krevende å ha en petroleumsnæring som gir en ekstraordinært høy økonomisk avkastning til både kapital og arbeidskraft, samtidig som man skal bygge opp nye næringer som gir en mer normal langsiktig avkastning, og til dels veldig lav avkastning i oppbyggingsfasen. Det er lett å forstå at både kapitaleiere og arbeidstagere kan slite med å forlate noe som er så lønnsomt som oljå.

Samtidig ser vi mange eksempler på at de eksisterende selskapene i petroleumsnæringen kan ha stor gjennomføringskraft når de går inn i «grønne» prosjekter. De har mange typer relevant kompetanse i eget selskap, men

ikke minst har de kompetanse til å håndtere komplekse prosjekter som omfatter mange leverandører og krevende kunder. Helt avgjørende er også de finansielle musklene som i betydelig grad er knyttet til kontantstrømmer fra oljå.

Eksempel

Et eksempel som jeg har observert på nært hold er oljeservice konglomeratet Moreld Group, som også har gått inn i offshore havbruk. Moreld-selskap har levert engineering-tjenester til havbruksselskapet Salmar på områder som er kritiske for at Salmar skal lykkes offshore. Samtidig har Moreld sammen med Erko Seafood utviklet sitt eget konsept for offshore havbruk – GM Aqua design – som de har fått gjennomslag for er en betydelig innovasjon i myndighetenes ordning for utviklingstillatelser. Det er vanskelig å se at de dyktige ingeniørene i Moreld kunne bygget opp kompetanse på offshore havbruk og levere løsninger uten å være en del av en organisasjon som også har andre ben å stå på i oljå. I likhet med andre nye næringer tar det nemlig lang tid før offshore havbruk kan gi store positive kontantstrømmer.

Investeringer i offshore vindkraft og havbruk er helt avhengig av at myndighetene får på plass regelverk og gjennomfører tildelingsprosesser. For mange bedrifter og arbeidsplasser er mulighetene for vesentlige kontantstrømmer først mot 2030 og etter. Da er kontantstrømmer fra oljå helt nødvendig hvis arbeidsplasser skal opprettholdes i mellomtiden. Samtidig er det nødvendig med sterke incentiver for å stimulere til omstilling.

Grønn plattform

Regjeringen introduserte for noen måneder siden programmet «Grønn plattform». Gjennom offentlig delfinansiering av forskning og innovasjon skal programmet stimulere til investeringer i innovative verdikjedeprosjekter som kan redusere CO₂-utslipp og gi ny sysselsetting. Jeg har selv vært tungt engasjert og leder et av prosjektene som har søkt, og har sett

hvordan dette og andre Grønn plattform-prosjekter har skapt helt nye relasjoner mellom bedrifter og forskningsmiljøer. Det kom inn 44 søknader på over fire milliarder kroner, mens budsjettet er på én milliard kroner. Spørsmålet er om det blant de prosjektene som ikke får finansiering, er muligheter for «grønn» jobbskaping som ikke blir realisert?

Et stunt

Nå framstår Grønn plattform som et engangsstunt fra regjeringen, hvor tildelingene neppe helt tilfeldig skal offentliggjøres en uke før valget. Myndighetene bør vurdere om programmer som Grønn plattform skal være løpende faste støtteordninger, som et bidrag til å styrke en omstilling som er finansielt risikabelt, som krever betydelig forskning og innovasjon, og ikke minst krever etablering av nye relasjoner mellom bedrifter og andre kunnskapsmiljøer. Slike prosjektsøknader må selvsagt utsettes for kritiske og kompetente vurderinger, og programmet er nødt til å forholde seg til EUs regelverk for støtte til forskning og innovasjon. Grønn plattform kan være en helt nødvendig del av virkemiddelmiksen for å få til en omstilling i den skala som er nødvendig for å skape nye arbeidsplasser og samtidig senke klimaavtrykket.

Ambisiøst

Det vi ønsker i Norge er noe så unikt som en «grønn omstilling på første klasse». Vi vil for all del unngå en klassisk omstilling preget av konkurser, høy arbeidsledighet og mye smerte. Dette er veldig ambisiøst, og de fleste land vil misunne oss at vi faktisk har de finansielle ressursene til å prøve noe slikt. Men da må myndighetene forstå at så lenge vi opprettholder næringer med god avlønning til kapital og arbeidskraft, så trengs det høypotente virkemidler for å snu disse mot nye verdikjeder i det tempo og omfang som det her er snakk om. Med de målsettinger som Paris-avtalen og Brussel har satt for oss, så skal det omstilles og investeres utrolig mye i løpet av de neste fem til ti årene.

FOLKEKORTET FOR BEDRIFTER

En bedrift i form er en god bedrift

Ikke et vondt ord om kunstlotteri og lønningspils, men hva med å gi de ansatte noe de blir i bedre form av? Mer opplagte, mer fornøyd med seg selv, mer motiverte for tøffe tak på jobben. Et slikt tilbud er mer relevant enn noen gang – etter år med hjemmekontor på dårlige kontorstoler.

I Folkehallene får du og dine kolleger tilgang til fem anlegg med til sammen mer enn 100 aktiviteter hver uke. Dere kan trene hva dere vil, når dere vil, hvor dere vil. Vi gir hjelpen som skal til for å komme i gang.

Husk at hvis det er flere bedrifter som leverer det samme til de samme prisene med samme service, så vinner bedriftene med de sprekeste medarbeiderne. Det kan vi nesten garantere.

Om bedriften skal betale litt, mye eller alt – det finner vi ut av.

Har du lyst til å høre mer om Folkekortet for bedrifter?

Kontakt en av våre ambassadører for folkehelse:

Turid Espevik på turid@folkehallene.no eller 91 66 86 81

Connie Meling på connie@folkehallene.no eller 90 51 54 77

Sørmarka Arena • Sandneshallen • Sola Arena • Randaberg Arena • Forus Sportssenter

folkehallene.no

Stabukken som fikk rett

Harald N. Røstvik har sagt det samme i førti år, og har knapt veket en tomme. Da føles det rimelig godt å oppleve at man fikk rett – til slutt.

TEKST: STÅLE FRAFJORD FOTO: MARKUS JOHANNSSON/BITMAP

Sivilarkitekten, forfatteren, professoren, foreleseren, innovatøren, solenergiforkjemperen, el-bil importøren, debattanten – noen vil sågar beskrive ham som opprøreren – ble tidvis både latterliggjort, oversett og ignorert i hjemlandet. Ikke minst i egen hjemby og i en tid der ordet bærekraft var fremmed og få så behov for andre alternative og fornybare energikilder enn de man levde godt med.

Røstvik har lenge vært forut for sin tid. I dag er det ingen som smiler overbærende lenger. Alvoret har gått opp for stadig flere.

Klimaoppvigleren i oljebyen, mannen med fargerike og umiskjennelige halstørklær, står like staut og rakrygget som kastanjetrærne i Ledaalparken, og har aldri latt seg kue eller bringe til taushet. Men det har kostet til tider.

I dag er det først og fremst studentene ved Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging ved Universitetet i Stavanger som får nye godt av Røstviks kunnskap, erfaring, engasjement og anekdoter.

– Jeg har egentlig bare blitt sikrere og sikrere med årene. Det har ikke vært noe nytt i det jeg sier. Den store forskjellen er at nå blir det lyttet til. I dag er til og med media interessert. Det er også noe nytt.

Ut i verden

Harald N. Røstvik har blitt 72 år, og arbeider i dag som professor ved Universitetet i Stavanger. Som arkitekt og professor i bærekraftig byplanlegging og arkitektur har han helt siden studiedagene vært et engasjert talerør for en annen utvikling. Andre steder i verden har engasjement gitt utmerkelser og priser, i Stavanger har det mer hatt sin pris.

– Innfallsporten min har vært interessen for og respekten for naturen. Jeg vokste opp på Våland sammen med foreldre og tre søsken, spilte fotball og sprang i skogen og dro til hytta på Lauvås i helger og ferier. Min mor var utdannet sykepleier, min far arbeidet som ingeniør og tegnet båter på Rosenberg.

Selv var han tidlig fast bestemt på å bli arkitekt. Røstvik søkte seg til Storbritannia og University of Manchester, skolen der Norman Foster – en av de største nålevende arkitektene som har tatt bærekraft inn i arkitekturen og byene – ble uteksaminert.

– Det var denne tradisjonen jeg gikk inn i. I Manchester ble jeg konfrontert med økologi og klima på en helt annen måte enn her hjemme.

Etter studiene flyttet Røstvik til London, og fikk jobb i Greater London Council, Europas største arkitekt- og byplanleggerkontor. Her ble han i to år før han dro tilbake til Norge.

Hvor skal vi?

Røstvik har alltid vært opptatt av den teknologiske akselerasjonen og de grunnleggende spørsmålene: Hvor kommer vi fra, hvor er vi og hvor skal vi?

Harald N. Røstvik har høstet bred internasjonal annerkjennelse for sitt klimaengasjement. Engasjementet har ikke alltid vært like populært i hjembyen.

«Det har gått 40 år siden jeg gikk ut i et intervju i Rogalands Avis og sa at Stavanger må begynne å forberede seg på å ta posisjonen som energihovedstad. Vi er sent ute, og togbilletten er blitt dyrere».

Harald N. Røstvik

– Det handler ikke minst om vi kan styre utviklingen, eller om alt bare er tilfeldigheter.

Miljødiskusjonen og klimakampen er i høy grad preget av følelser, men skal man nå frem og lyttes til må man kunne dokumentere. Det andre elementet som skaper forandring og nye holdninger, er tiden. Det er ikke noe man kan pushe, det bare skjer. Noen ganger er det slik at det ikke er argumentene som overbeviser motparten, men at den massen som representerer motparten dør ut eller pensjonerer seg. Nye generasjoner – som har vokst opp i et annet paradigme – ser verden på en annen måte. Paradigmeskifter handler om modenhet til å tenke nytt, men det skjer ikke over natten.

Motvinden

Akkurat det er noe Røstvik personlig har erfart mer enn de fleste. Han var tidlig ute både med advarsler, argumentasjon og alternativer for et mer bærekraftig samfunn. Mange trakk på skuldrene da Røstvik gikk på barrikadene for solenergi, også da han innførte den første elbilen til Norge og talte oljeindustrien midt imot.

– Jeg har jobbet ganske mye i motvind. De av oss som har stukket seg ut, blir veldig synlige, men også saumfart, og jeg har alltid vært godt forberedt.

– Hvordan har det vært å stå i motvind gjennom flere tiår?

– Jeg har vært en motkraft i Norge, men ikke ute i verden. Mitt utgangspunkt var en utdanning og et universitetsmiljø preget av giganter, i en nasjon som var en del av verdensherredømme. Jeg var på en måte en del av vinnerlaget, og også overbevist om at den kompetansen jeg opparbeidet representerte framtiden. Min logikk har vært å tenke langsiktig. Flertallet av verdens mektige nasjoner er petroleumsimportører, og har ønsket en utvikling basert på egne energikilder. Det gjelder også dagens utviklingsland. Jeg er overbevist om at flere utviklingsland vil bli mektige på sikt, ganske enkelt fordi de har så mye mer energi enn oss.

Ingen selvfølge

Tilbake til motvinden. Den har til dels blåst sterkt i hjemlandet, og i hjembyen Stavanger spesielt.

– Hvordan har du opplevd å ikke bli tatt på alvor?

– Underveis har det vært utfordrende,

for å si det mildt. Men for meg har dette aldri handlet om følelser, men kunnskap. Jeg har blitt mer og mer innstilt på å stå løpet ut.

– Har du et ambivalent forhold til Stavanger i dag?

– Mitt forhold til Stavanger er godt, og jeg har tro på byen. Det må bare et skifte til, og jeg ser at det kommer. Det å få oppleve det som nå skjer – i min alder – er fantastisk. Det er ingen selvfølge at man gjør et så spesielt livsløp i en oljeby, og får oppleve at vinden snur. Selv de mest innbarkedde petroleumsforkjemperne draperer seg i grønne kapper som den naturligste ting i verden. Mange har vært konsekvent enøyd, og de har også tatt motparten ganske hardt.

Hva sa jeg?

– Gjør det godt i dag å kunne si: Hva sa jeg?

– De valgene jeg har tatt, har hatt konsekvenser for meg. I perioder var det vanskelig å skape nok aktivitet i Stavanger, og jeg måtte jobbe mye internasjonalt. Når jeg valgte å ta denne risikoen, og i dag ser hvordan nye generasjoner tenker rundt energi og klima, da gjør det godt.

– Vil du i dag si at den oljen som ble funnet i Nordsjøen, aldri burde ha blitt hentet opp?

– Nei, oljeindustrien har tiltrukket seg flinke folk og utviklet fantastiske ting. Det har vært et eventyr, også økonomisk. Nå er diskusjonen ikke hva vi burde gjort, men hva vi gjør framover. Men det har gått 40 år siden jeg gikk ut i et intervju i Rogalands Avis og sa at Stavanger må begynne å forberede seg på å ta posisjonen som energihovedstad. Vi er sent ute, og togbilletten er blitt dyrere.

Høy pris

– Hvor viktig er teknologien, ressursene og kapitalen oljeindustrien besitter for overgangen til fornybar energi?

– Det har skjedd et enormt skifte, ikke minst i retorikken. Men man må huske på at de selskapene man nå skal konkurrere med, allerede har vært i gang i flere tiår. Om man tror at man bare kan ta steget rett inn i fornybar energi, har man ikke forstått hvem man konkurrerer med. Man kan bli god på noe, og havvind er selvfølgelig en mulighet. Ulempen vår er mangel på fysiske infrastruktur og at det vi skal bruke av teknologi er produsert i andre land. Vi har kapital som gjør at vi kan kjøpe oss inn, men til en høy pris. Det andre vi kan gjøre noe

med er å utvikle kompetanse. Det er vi godt i gang med på UiS.

– Skyldes noe av vår tilnærming til fornybar energi også at vi lenge har vært forsynt med vannkraft?

– Ja, vi er som land velsignet med mye energi, og vannkraften er så og si hele vår el-forsyning. Den utgjør likevel bare halvparten av vår totale energiforsyning, og vannkraften har helt klart vært en sovepute. Vi må tenke lenger. Hva skal industrien leve av, hvilken kompetanse skal vi utvikle i Norge og vil vi være med i det store og spennende feltet som det grønne skiftet representerer?

Pioneren

Da International Solar Energy Society (ISES) i fjor utpekte 250 solenergipionerer fra 1950 til 2020, var Røstvik den eneste norske på listen. Under Rio-konferansen i 1992 var han initiativtaker til å få energi opp på agendaen. Han har tegnet soldrevne bygg på flere kontinent, sto bak Norges første energiselforsynte hus, og fikk med seg a-ha og påfølgende stor oppmerksomhet da han importerte den første elbilen til Norge i 1989 og foreslo elbilinsentivene slik vi kjenner dem i dag. Underveis har han gitt ut flere bøker og forelest ved en rekke store internasjonale universiteter.

I lange perioder har han oppholdt seg utenfor hjembyen. Han valgte å flytte fra London i en tid der IRAs bombing gjorde tilværelsen utrygg, og har også et ti år langt opphold som professor i Bergen bak seg. De siste fem årene har han jobbet som professor ved UiS, og har de siste tre årene blant annet har gleden av å veilede den første doktorgradsstipendiaten innen solenergi fra UiS.

– Da jeg kom tilbake etter oppholdet i London, etablerte jeg etter hvert min egen praksis som primært jobber internasjonalt. Det er det jeg har holdt på med store deler av mitt liv.

For sent?

– Føles det av og til som om du egentlig burde vært født tretti år senere?

– Jeg var tidlig ute, men det er først og fremst sett i forhold til oljenasjonen Norge og oljebyen Stavanger. I 1981 var jeg med å etablere Norsk Solenergiforening, som en gren av den internasjonale solenergiforeningen. Jeg har hele tiden vanket i et internasjonalt miljø, og det var der ting skjedde. I Norge og spesielt

– Jeg har egentlig bare blitt sikrere og sikrere med årene. Det har ikke vært noe nytt i det jeg sier, men nå blir det lyttet til, sier Harald N. Røstvik.

Stavanger var motkreftene for sterke. Jeg underviser i dag også i fremtidsforskning ved UiS. For å kunne se langt fram, må man være uten bindinger. De verste forecasterne er de som sitter i et selskap med sterke særinteresser, og går man til media er noen av de aller verste de mest høyprofilerte kommentatorene. De bommer mest, fordi de er bunnet opp i sine gamle fordomsfulle spådommer. Det ser man også i Stavanger.

Byutvikling

– Hvilke tanker gjør du deg om Stavanger og byutvikling?

– Det er i byene klimakampen blir avgjort. Byene er helt avgjørende for å nå halvannen grads målet. Men det kreves handling. Uten å gjøre noe med måten vi produserer energi på, hvordan vi beveger oss og bruker grøntarealer, hvordan vi fanger CO2, klarer vi ikke å nå målene. Stavanger har laget klimaplaner, ambisjonene blir større og større, uten at det er samsvar med aktiviteten og resultatene. Byens karakter er trehusbebyggelsen. Den må vi bygge opp om. Hver lille Manhattan vi skal bygge i Stavanger, vi gå på bekostning av noe, som trivsel

og attraktivitet. Det er synd, fordi det burde være mulig å finne kompromisser. Da må man inn med mer mykere hånd formgivingen og mer tverrfaglighet. Men introduksjon av solenergi kan heller ikke skje ved å ødelegge alle trehustakene i byen. Da er andre tiltak – som energiøkonomisering – mye bedre. Det man kan gjøre noe med er de store offentlige og private byggene, og de kan bli både mye vakrere og mer fargerike enn de vi har fra før.

– Ser du for det at man selv i trehusbebyggelsen må sette inn tiltak?

– Vedfyring er livsfarlig. Det tror jeg kommer til å bli avvirket på sikt. Energieffektivisering er en mulighet, men med begrensninger. Til syvende og sist blir dette et spørsmål om den energien man skal bruke. Er den energien ren, må man vurdere om det er akseptabelt nok. Det er ikke galt å bruke energi.

Feil bruk

– Lever du selv som du lærer?

– Mellom 80-90 prosent av utslippene skyldes at vi bruker feil energi – olje, kull og gass. Mitt livsverk har vært å få folk

HARALD N. RØSTVIK

- » Alder: 72 år
- » Bosted: Eiganes i Stavanger
- » Sivil status: Gift, en datter
- » Aktuell: Energipioner

til å forstå det. Løser man det «enkle» problemet, løser man det meste. Dersom det vi selv står for i form av transport eller andre ting var basert på fornybar energi, ville ikke dette vært en diskusjon. Selv tok jeg initiativ til å få den første el-bilen til Norge, vi har rehabilitert vårt hundre år gamle trehus og fått oss en el-bil, og jeg har vært vegetarianer i førti år. Jeg føler jeg har gjort mitt.

– Tar du litt av æren for at andelen el-biler er langt høyere i Norge enn i andre land?

– Ja, jeg gjør det. Det var mange gode krefter den gang, men det var ingen som som på det tidspunkt så de mulighetene jeg så til å koble krefter for å få ting gjort.

Et signal

Sitt rikholdige arkiv – som beskriver overgangen fra fossil til fornybar, metodene som ble brukt ifølge Røstvik for å forsinke overgangen, og mye, mye mer, har han allerede donert til Statsarkivet. I dag bruker han mye av engasjementet og tiden på studentene ved Universitetet i Stavanger. Røstvik er allerede fem år eldre enn pensjonsalderen ved universitetet skulle tilsi, men har ingen planer om å gi seg med det første.

– Jeg har fått forlengelse til jeg er 73, og man kan få forlengelse ett år om gangen frem til man er 75. Det er ikke mange som får forlengelse etter 70. Skal man få det, må man ha relevant kompetanse og det må være behov for deg. Det i seg selv er jo et signal. Og jeg tror studentene liker det – på samme måte som jeg ...

Aarbakke Innovation is an independent R&D company specialising in innovative solutions for the energy industry.

**Are you a large or small client with a challenge or an idea?
Work with us to turn your challenges into working solutions.**

www.aai.no

Cathrine Ogne er daglig leder for den lokalt eide familiebedriften Logi Trans. Transport- og logistikkbedriften er del av en stadig sterkere maritim- og offshorerettet næringsklynge i Risavika. I fjor flyttet bedriften fra sørsiden til nordsiden av Risavika, og holder nå til i Plattformvegen i Tananger.

Lokaleid logistikkleverandør i en brytningstid

Flyttesjau. Pandemi. Usikkerhet i oljenæringen. Utfordringene har kommet tett for Logi Trans det siste året. Likevel er optimismen stor og ambisjonene høye.

TEKST: FRODE BERGE FOTO: MARKUS JOHANSSON (BITMAP)

Rogaland, Norge og resten av verden står fortsatt med begge beina plantet i pandemien. I løpet av det siste halvannet året har de fleste av oss for alvor fått opp øynene for verdien av den jobben som sykepleiere, leger og renholdere gjør. Disse yrkesgruppene har jevnlig fått sin velfortjente applaus. Alle som bidrar til å frakte mat, medisiner og utstyr via land, luft og sjø havner imidlertid ofte litt under radaren. Også disse fortjener noen klappsalver, og her i regionen har vi bygget opp en sterk logistikklynge. Logi Trans framstår som en flott ambassadør for denne.

Lokal familiebedrift

Cathrine Ogne er del av familien som etablerte Logi Trans i 1994. Dette har vært arbeidsplassen hennes siden 2004 og fra 2011 har hun hatt rollen som daglig leder. I tillegg er hun mangeårig leder og medlem av både styret i NHO Logistikk og Transport (Rogaland), og i Næringsforeningens ressursgruppe for Risavika.

Logi Trans har hatt en jevn, organisk, vekst siden etableringen, og vil i 2021 omsette for rundt 300 millioner kroner.

Hovedkontoret ligger i Risavika, og bedriften har i tillegg fysisk tilstedeværelse i Bergen og Larvik, samt i Danmark og Nederland. Transport- og logistikkoppdrag for olje- og gassnæringen utgjør den klart største delen av omsetningen, men alt fra mat og andre detaljvarer, til katter og korn blir befordret via Logi Trans.

– Som de fleste andre hadde vi et krevende år i 2020. I inneværende år ser det imidlertid ut til at vi når budsjettet, og vi er optimistiske med tanke på framtiden, sier Cathrine Ogne.

Optimismen har rotfeste i en ambisiøs visjon for selskapet.

– Vi ønsker å være den foretrukne speditøren i markedet. Kundene skal bruke oss fordi de vil, ikke fordi de må. Vi har ambisjoner om å overgå våre egne, og kundens forventninger. Vi har hele tiden fokus på de fire kjerneverdiene våre: Holdning. Pålitelighet. Respekt. Kompetanse. Både visjonen og kjerneverdiene er solid forankret blant de ansatte.

Logi Trans tilbyr alle former for spedisjon, og er en totalleverandør av transportløsninger.

– I tillegg har vi stort fokus på å være

tilgjengelige, ekspeditte og tett på kundene, forteller Ogne.

Sterk bedriftskultur

Sterkt kundefokus og høyt servicenivå forutsetter kompetente og motiverte medarbeidere.

– Jeg er stolt av arbeidsmiljøet og bedriftskulturen her i Logi Trans. Mottoet vår er at «alle skal ha det gøy på jobb». Vi er en ganske oversiktlig organisasjon, og vi oppmuntrer til samarbeid på kryss og tvers, framfor intern konkurranse. For å få til dette må vi bygge sterke sosiale fellesskap. Vi legger til rette for et sikkert, sunt og trivelig arbeidssted. Blant annet oppmuntrer vi til trening i arbeidstiden, tilbyr gode fasiliteter til dem som sykler, løper eller går til jobb, samt andre sosiale aktiviteter.

Totalscoren på de årlige medarbeiderundersøkelsene er høy, og vitner om en arbeidsplass der folk trives og er stolte av bedriften sin.

Hvis vi hadde spurt et tilfeldig utvalg av de ansatte i Logi Trans om hva de synes om deg som sjef, hvordan tror du tilbakemeldingene ville blitt?

– Et vanskelig spørsmål, men jeg håper i alle fall at medarbeiderne mine opplever

– Som de fleste andre hadde vi et krevende år i 2020. I inneværende år ser det imidlertid ut til at vi når budsjettet, og vi er optimistiske med tanke på framtiden, sier Cathrine Ogne.

meg som rettferdig. At jeg er en leder som viser tillit, delegerer og gir den enkelte rom for utvikling. Jeg håper også at de ansatte har en leder som lytter, involverer og stiller krav, sier Ogne.

Kjønnsbalanse i endring

Transport- og logistikkbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert på alle nivåer. I Logi Trans er dere ganske motstrøms i den forstand at både den daglige lederen og økonomisjefen er kvinne. Hvordan opplever du å være kvinnelig leder i en bransje der gutta fortsatt er i klart flertall?

– For meg har dette aldri vært noe problem, men jeg har definitivt vært i undertall som kvinne i veldig mange møter og sammenkomster. Heldigvis ser vi nå at bransjen framstår som mer attraktiv for begge kjønn. Kvinneandelen er på vei opp på alle nivåer, og i alle funksjoner. Jeg føler absolutt at vi er på rett vei.

Pandemi på godt og vondt

Over halvannet år med covid-19, nedstengninger og smitteverntiltak har satt et særlig sterkt preg på en bransje som i sin natur er både mobil og internasjonal.

Dårligere økonomiske resultater er en opplagt og utbredt konsekvens. Videre har effektene på internasjonal luft- og sjøtransport vært store. Heldigvis har pandemien også hatt positive virkninger.

– Pandemien har utvilsomt bidratt til å sku opp tempoet i arbeidet med å digitalisere næringen. All vare- og utstyrsflyten vi har ansvaret for, innenlands og utenlands, krever håndtering av dokumenter. Her er det stort potensiale for forenkling og digitalisering, og vi opplever at utviklingen på området har skutt fart med pandemien. Dette er positivt. Samtidig ser vi at den store overgangen til hjemmekontor gir utfordringer. Mange ansatte opplever at tilhørigheten til arbeidsplassen forsvinner, og savnet av fysisk omgang med kolleger blir stort. Hos oss har vi vært bevisste på å få så mange som mulig av de ansatte tilbake på kontoret så raskt som smittesituasjonen har tillatt det, forteller Ogne.

Når Logi Trans-sjefen snakker om kontoret så er det altså hovedkontoret som nå ligger i Plattformvegen i Tananger. Her flyttet selskapet inn i fjor, etter å ha overtatt de gamle lokalene til Dolphin Drilling.

– Vi har flyttet, men ikke så langt. Det

har vært fint å kunne gi nytt liv til lokalene til et tradisjonsrikt selskap som Dolphin Drilling. Risavika er et bra sted å være. Vi er del av en sterk næringsklynge som er i vekst og utvikling. Det er viktig at politikerne fortsetter å bygge ut infrastrukturen rundt Risavika. Vi trenger Transportkorridor vest, et godt kollektivtilbud, og god framkommelighet for de som sykler til jobb, avslutter Cathrine Ogne.

LOGI TRANS AS

- » Etablert: 1994
- » Daglig leder: Cathrine Ogne
- » Antall ansatte: 64
- » Omsetning i 2021 (stipulert): 300 millioner kroner.
- » Hovedkontor: Risavika (Tananger)
- » Internett: logitrans.no

FLEKSIBLE AREALER TIL LEIE I RISAVIKA:

- Verksted 480 m²
- Kontorer fra 20 m²

EST Gården i Energivegen 20 på Tananger er et kombinasjonsbygg sentralt plassert i Risavika med både små og store selskap som leietakere. Alt fra internasjonale selskap innenfor oljeindustrien til enkeltpersonforetak og oppstartsbedrifter. Her er bedrifter som driver med mekanisk arbeid, konsulentvirksomhet, transport/logistikk, agentur, regnskapsbyrå, investering og rådgiving.

Vi har ledige lokaler for større enheter og for leie av enkeltkontorer som kan leies på "All inclusive"-basis. Fra ca. september 2021 har vi ledig verksted på ca. 480 m².

Les mer
og se
bilder på
Finn.no:

Få mer informasjon om EST Gården:

Arild Ferkingstad, 907 82 787, arild.ferkingstad@habuas.com
Frode Krohn-Pettersen, 900 84 404, frode@kaph.no

KAPH
NÆRINGSMEGLING

Fra heroin på Plata, til A4-liv hos SFF

Etter tung rus og åtte-ni år med rehabilitering tok Dag Glinda tak og satte seg ett mål: Han skulle få et A4-liv. I dag er han 100 prosent arbeidsfør, har kjøpt egen leilighet og bil, bruker fritiden på å fiske laks, og gjør en strålende jobb hos Scandinavian Fittings & Flanges (SFF).

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Han kom seg bort fra det tunge rusmiljøet i Oslo og til Jæren. Her har Dag Glinda etter hvert gått fra å være ufør til 100 prosent arbeidsfør hos SFF.

U middelbart høres det kanskje ut som en historie som er for god til å være sann, men i en lagerhall på Lura står Dag og smiler. Han har tatt steg for steg, kommet seg ut av rusen, gått fra å være ufør til arbeidsfør, og til et liv som i aller høyeste grad kan karakteriseres som A4.

– Den første lønsslippen jeg fikk fra SFF har jeg enda, og er det i livet jeg er mest stolt av, forklarer Glinda.

«Friskmelding»

Men det var ikke selvsagt at det skulle bli slik. Dag var ferdig med første rehabilitering som 20-åring og trodde aldri han skulle ruse seg igjen. Slik gikk det ikke, og årevis i rus fulgte.

– Jeg kommer til å være narkoman til jeg går i grava. Men jeg er nykter og har vært det i lang, lang tid. Jeg veit jeg skal klare meg, selv om det ofte er noe jævleskap som kommer og banker på, og da mener jeg ikke bokstavelig banke på, sier han.

Med mye hjemmesitting kommer også demonene som han kaller det. Redselen for at noen er etter ham og skal ta ham. Å være på jobb er derfor som terapi.

– Da flyttes tankene over på noe annet, og så går det over. Må jo flire litt av det også, for noen ganger kan det virke som jeg selv tenker at noen prøver å ta livet av meg. Men hva enn jeg gjør så lander jeg på beina. Noen er nok sure og sier «faen, vi blir aldri kvitt han der Dag», sier Glinda og flirer.

– Du skulle vært katt, skyter SFF-eier Tore Christiansen inn.

– Men dem har jo også fire bein og kan lande kattemykt, kontrer Dag.

Da pandemien rammet Rogaland og flere måtte på hjemmekontor ble også Dag sendt hjem. Boye Ousdal Christiansen og Tore Christiansen trodde de gjorde den lojale østlendingen en stor tjeneste. Han hadde nemlig nettopp avsluttet en tøff kreftbehandling. Men Dag savnet jobben og ordnet seg like godt en «friskmelding fra legen».

– Tror aldri vi har fått en sånn friskmelding før, sier Boye Ousdal Christiansen og humrer. Han er daglig leder i selskapet.

Men Dag trengte jobben, kollegene og noe å syse med.

– Selv har jeg litt problemer med å skjenne folk som ikke orker å gå på jobb på grunn av litt huepine. Etter to måneder hjemme begynte beina å gå i taket, og legen syntes det var helt greit at jeg gikk på jobb. Jeg er veldig glad i jobben min, og skal være skikkelig sjuk for å holde meg hjemme, mener han.

Funnet A4-livet

I dag leder han også bedriftens fiskelaug. I sommermånedene går utallige timer med til laksefiske i Hælvå. I fjor tok han 17 svidder og et par laks, målet er enda mer laks i år. Å stå i elva er noe av den beste følelsen som finnes, mener Dag.

– Hadde aldri trodd det var sånn

24 år gamle Vejbjørn Øglend har slitt både på skolen og med å få seg lære plass. Nå jobber han hos SFFs datterselskap som utvikler IT-verktøy for bedriften og håper å kunne redusere uføregraden.

laksefisket var. Og alle fiskerne er jo kjempemennesker, du vet ikke om han ved siden av deg er direktør eller om vi er begge like gærne. Det eneste målet vi har i elva er få den jævla laksen på kroken!

Han trodde aldri han skulle bli bitt av basillen.

– Nå er jeg helt hekta, men det er en fin ting å være hekta på.

– Er du på vei inn i A4-livet?

– Nå som jeg har kjøpt meg leilighet, tatt opp lån, fått tilbake lappen, kjøpt meg bil, fått lån på den også. Ja, det er ganske så A4 vil jeg si.

– Nesten så det er litt trist og kjedelig? Spør Tore Christiansen.

– Nei, jeg har det helt perfekt akkurat nå. Før var det første jeg måtte gjøre når jeg slo opp øya om morran å tenke på hvem jeg skulle loppe for penger, hvem jeg skulle lure eller hvordan skaffe nok penger til stoff. Nå går jeg bare på jobb istedenfor.

SFF har en rekke ansatte med ulik bakgrunn. Spesielt rus, diagnoser og utfordringer har stått i kø for mange av dem. Bedriften har lyktes med å få mange fra å være arbeidsuføre til å bli arbeidsføre. Dag er intet unntak. Han gikk fra 100 prosent arbeidsufør og jobber nå 100 prosent.

– Hadde det ikke vært for SFF så hadde ikke denne veien vært like enkel. At de har trua på meg, sier han og fortsetter:

– Ingen er perfekte. Ingen har bare gode dager. Ikke Tore og Boye heller.

– Du sier jo hele tiden at jeg ikke har bekymringer siden jeg er så rik, sier Tore med et stort smil.

– Ja, du har jo rævva full av penger!

Den første jobben

I nabobygget holder noen av SFFs

datterselskaper til, blant annet selskapet Vendor som leverer IT-tjenester og programvare til konsernet. Innerst i gangen sitter Vejbjørn Øglend bak en PC og jobber. 24-åringen slet seg gjennom grunnskolen og tok til slutt IKT som skulle ende i et fagbrev etter endt læretid. Men Vejbjørn fikk aldri noen lære plass.

– Diagnosen min, autisme, har gitt meg en del utfordringer knyttet til skole. Jeg fikk tilbud om en lære plass til slutt, men vi fant vel ut at med min bakgrunn og diagnose var det kanskje ikke den beste løsningen, sier han.

Gjennom hele skolegangen har hans største utfordring vært å skille mellom jobb og fritid. Etter skolen satte han seg gjerne ned og jobbet med skolearbeid så han ble både svært stresset og sliten.

– Faktisk så langt at jeg ble dårlig av det. Så da vi måtte på hjemmekontor var det en særdeles dårlig løsning for meg. Heldigvis varte det bare noen uker for min del, sier Øglend.

Han er 100 prosent arbeidsufør, men har en avtale med NAV at han kan tjene inntil 30.000 kroner i året. Nå jobber han litt redusert, men med et mål om å senke graden av uføretrygden og øke innsatsen for SFF.

– Hvor mange timer det blir og i hvilket tempo, vi får det til i, det får tiden vise. Akkurat nå går det fint med at jeg har fri onsdagen. Da kan jeg hente meg inn igjen til torsdag og fredag, sier han.

Fra ufør til arbeidsfør

I motsetning til mange andre som til stadighet kritiserer støtteordninger og NAV i særdeleshet, mener Tore Christiansen at det gjøres veldig mye bra innen inkludering å få mennesker tilbake i jobb. NAV-systemet

I juni mottok SFF Inkluderingsprisen 2021 for sin langsiktige og unike jobb for å få flere tilbake i arbeid. Prisen ble delt ut under en direktesendt TV-sending og Tore Christiansen og Boye Ousdal Christiansen tok imot den.

gir også en trygghet for de involverte.

– For Vebjørn er det viktig å ha NAV sitt sikkerhetsnett. Jeg vil gjerne at vi reduserer uføregraden til 80 prosent først, så gjerne til 70 og 60 også, men alt må gjøres på hans premisser og i hans tempo. Vi må også huske at NAV har gode ordninger for oss arbeidsgivere og det er ikke frekt eller utidig å bruke disse. Disse er til for en grunn: Å få folk tilbake i arbeid. De er til for å brukes! Mener han.

Da Vebjørns mor ringte i fjor hadde ikke SFF noe å tilby, men de klarte likevel å få ham inn i Oilers-systemet. Han startet derfor som assistent til vaktmesteren i DNB Arena. Etter kort tid der viste det seg at han var overkvalifisert til den jobben.

– Tilbakemeldingene var at han kunne så mye mer og burde få andre utfordringer, sier Tore.

Dermed ble han tatt inn i SFF-varmen, og for å kunne ivareta hans interesser og bakgrunn innen IKT falt valget på det lille IT-selskapet.

– Her har han glidd rett inn sammen med de andre og gjort en glimrende jobb. Hans første oppgave var å lage ny hjemmeside for oss. Vi håper å beholde ham så lenge som mulig, forteller Boye Ousdal Christiansen.

– Jeg trives iallfall veldig godt og tror ikke jeg kunne funnet en bedre plass med så mange kjekke folk og gode ledere, sier Øglend før Tore Christiansen skyter inn:

– Hvis vi tenker på oppdraget, så husk at pensjonsalderen ikke er før 67 år!

Inkluderingsprisen

I juni mottok SFF Inkluderingsprisen 2021 for nettopp det langsiktige og unike arbeidet med å inkludere alle i arbeidslivet. Bedriften var også blant de nominerte i fjor. I mange år har de vært kjent for å ha en stor andel arbeidere med ulike bakgrunner og forutsetninger.

– Faktisk må vi helt tilbake til 1995 da vi startet med dette, så det er et langsiktig arbeid som kom i stand lenge før jeg begynte. Vi ser at det har gitt organisasjonen ekstremt mye så det er et arbeid vi også kommer til å fortsette med, forklarer daglig leder Boye.

SFF omsetter rundt milliarder i året på distribusjon av rør og rørdeler til energi- og industrimarkedene fra totalt 11 lokasjoner rundt om i verden. De både lagerfører varer og jobber i tillegg prosjektbasert på nye produksjoner som lages direkte hos samarbeidspartnere.

– Bransjen vi er i er jo veldig syklisk,

så vi har hatt mange oppturer og nedturer i markedet. Men vi har gått internasjonalt tidlig, slik at halvparten av omsetningen nå er utenfor Norge, forklarer Tore, som startet det hele i 1991.

Hans personlige engasjement rundt inkludering startet med en bror som slet med å komme seg inn i arbeidslivet. Han var den første som ble rekruttert alternativt, og i ettertid har det blitt mange, mange flere.

– Alt skal jo måles i dag, og det vi kan se det på er sykefraværet. Egentlig skulle vi hatt høyere sykefravær enn andre, men vi har mye lavere. Det sier sitt, mener Tore.

SCANDINAVIAN FITTINGS & FLANGES AS

- » Etablert: 1991
 - » Daglig leder: Boye Ousdal Christiansen
 - » Antall ansatte: 120
 - » Omsetning: 750 mill. kr. (2020)
 - » Internett: sffgroup.com
-

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

UNDHEIM MASKIN AS

Beliggenhet: Helleland
Kontaktperson: Kjell Petter Undheim, kjell.petter@undheimmaskin.no
Web: undheimmaskin.no

Undheim Maskin ble stiftet av Kjell Petter Undheim i 2005. Han hadde da seks års erfaring fra Vassbakk og Stol AS og ett år i Risa AS bak seg. Undheim Maskin har helt siden starten vokst jevnt og trutt, både i størrelse og kvalitet, hele tiden med vekt på en sikker og profesjonell håndtering av ethvert oppdrag. Virksomheten har i dag 20 ansatte, alle solide folk med en profesjonell og praktisk tilnærming til arbeidet som utføres.

STUDIO ØSTGAARD

Beliggenhet: Hafrsfjord
Kontaktperson: Ingvild Østgaard, ingvild.ostgaard@rayvn.global
Web: studio-ostgaard.business.site

Rådgiver i salg og service, digitalmarkedsføring, SEM, SEO, social media og storytelling. Har du eller din bedrift behov for boosting? Studio Østgaard jobber med forretningsutvikling med spesialfelt innen, salg, marked, digital markedsføring og service. Studio Østgaard skreddersyr rett og slett boosting til ditt behov. Studio Østgaard har over 25 års arbeidserfaring fra salg, service og daglig ledelse fra mange flotte bedrifter. Studio Østgaard har et enormt positivt engasjement, og vi bidrar aktivt inn i bedriften.

Studio Østgaard

OTD AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Torbjørn Olufsen, 90892983, to@otdenery.com Web: otdenery.com

Offshore Technology Days (OTD) ble etablert i 1999 av og for leverandørindustrien i offshore-bransjen. OTD har siden utviklet seg til å bli den ledende møteplassen for norske selskaper i olje, energi og offshorebransjen. Målet til OTD er å være et verktøy for norske leverandører. Dette omfatter både å bygge nettverk mellom selskaper, koble innkjøpere og leverandører, etablere samarbeid og utvide personlige nettverk. OTD har over 15 forskjellige nettverksarrangementer for utstillere. BusinessHub og GreenHub er to av flere nyvinninger de siste årene. Som utstillere vil du bli inkludert i OTD-nettverket og få mulighet til å presentere dine produkter og tjenester til et bredt spekter av norske selskaper.

NOC AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Ernst Rossebø, 91186765, er@noc-as.no Web: www.noc.no

NOC tilbyr drift- og forpleiningstjenester til anleggsleirer i hele Norge. En anleggsleir minner om et hotell, men med noe enklere standard og tilrettelagt for å møte behovene og lokasjonene kundene våre etterspør. NOC sikrer god velferd, renhold, resepsjonstjenester og matservering. Kundene er ofte anleggsentreprenører, og typiske oppdrag er forpleiningstjenester i forbindelse med bygging av vei, jernbane, kraft eller industri. Selskapet vil allerede nå i august åpne Camp Sandnes på Ganddal. Denne campen etableres av Algeco og skal driftes av NOC. Her vil bedrifter som har behov for overnatting i Sandnes kunne sikre seg overnatting med fullpensjon. Dette er spesielt aktuelt for entreprenør- og anleggsbransjen. NOC er en del av Norsk Offshore Catering som leverer forpleining til oljerigger i Nordsjøen. Norsk Offshore Catering eies av Insider Facility Solutions AS (tidligere Elite Service Partner) som er en av Norges største familieeide gründerbedrifter innen servicesektoren.

HILL+KNOWLTON STRATEGIES

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Henrik Arnestad Salthe, henrik.salthe@hkstrategies.com
Web: hkstrategies.com

H+K is one of the world's leading global communications companies, partnering with clients across more than 80 offices globally in more than 40 markets. H+K focus on purpose and performance; through an approach called 3P Communications: Performance + Purpose = Preference. With a focus on agility and creativity, H+K are innovating the future of public relations.

ADVOKATFIRMAET SCHWERDT

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Tor-Axel Schwerdt, 40639606, tas@schwerdt.no Web: schwerdt.no

Advokatfirmaet Schwerdt bistår selskaper og aksjonærer med en rekke aksjerettslige og kontraktuelle utfordringer, herunder due diligence, kjøp og salg av aksjer, aksjonæravtaler, styrearbeid, aksjonærtviser og forhandlinger. Schwerdt har bred erfaring innen kontraktsrett spesielt innen olje & gas, M&A, forhandlinger og konfliktløsning. Schwerdt bistår med tvisteløsning og rådgivning innen arbeidsrett, herunder arbeidsavtaler og opsjonsprogrammer.

SVALIN SOLAR AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Åge Eivind Aslaksen, 95201914, office@svalinsolar.com www.svalinsolar.com

Svalin Solar arbeider med kommersialisering av et nytt flytende konsentrerende solenergisystem. Systemet kan enten produsere strøm eller varme, eller både strøm og varme samtidig. Forholdet mellom produksjon av varme og strøm kan tilpasses kundens behov. Målgruppen er bedriftsmarkedet, inkludert kraft- og fjernvarmeprodusenter. Miljøbelastningen reduseres på grunn av 90 prosent redusert mengde solceller per watt strømproduksjon. I tillegg brukes resirkulerte materialer i stor grad i modulene. Redusert mengde solceller reduserer kostnadene. Kostnadene reduseres også fordi modulene flyter selv, uten behov for fordyrende flyteelementer. Modulene er opptil 12 meter lange, noe som gir en raskere og mer kostnadseffektiv installasjonsprosess. Direkte termisk kobling til vannet under modulene gir god kjøling og økt virkningsgrad. Visuelt går anleggene mer i ett med vannflaten enn dagens mest utbredte flytende solenergisystemer. Dette kan redusere konfliktpotensialet mot lokalbefolkningen ved anleggene. Svalin Solar har i samarbeid med Kongeparken testet en prototype av systemet hos dem med støtte fra Innovasjon Norge.

MARKEDSSJEFENE AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Kristin Madsen, kristin.madsen@markedssjefene.no
Web: markedssjefene.no

Markedssjefene er et marketing for hire byrå med kontorer i Oslo, Stavanger og Bergen. Markedssjefenes løsningsorienterte, dedikerte og engasjerte konsulenter har ulik spisskompetanse innen markedsføring, og til sammen er vi et av landets beste markedsavdelinger. Markedssjefene hjelper årlig 100 norske selskaper med å skape resultater, og med grunnverdiene våre uredde, fagsterke og entusiastiske står Markedssjefene klare for å hjelpe enda flere. Når du leier en av Markedssjefene sine konsulenter får du en hel markedsavdeling på kjøpet, og dermed tilgang på hele deres faglige miljø. Der andre ser utfordringer ser Markedssjefene løsninger, og elsker å sette seg inn i nye kunder, bransjer og problemstillinger.

STYRELEDER

Empati og utholdenhet; inspirasjon fra fotball-EM

HANNE N. BERENTZEN • styreleder i Næringsforeningen

Empatisk holdning, gi alt, være rollemodell, psykologisk trygg og få alle til å yte. Den suksessoppskriften har gledet meg under fotball-EM i sommer.

Fotball-EM er avsluttet! Jeg er over gjennomsnittlig interessert – særlig fordi Danmark kom til semifinalen. Hadde gledet meg også om det var Norge, patriotisme for begge land selvsagt og dermed dobbel vinnerjanse.

Det er mange paralleller mellom idrett og næringsliv. Alt handler om å skape en sterk vinnerkultur, dyktig ledelse, litt flaks og litt til! Årets EM-sluttspill har på mange måter ikke bare gitt mange gode fotballopplevelser, det er også en reise i inspirasjon, kunnskap og stolthet på mange plan.

Jeg har lært betydningen av å ha en hjertestarter innen kort rekkevidde; det redder liv og reduserer skade. Det var skremmende og oppleve det så «tett på», men gledelig at det gikk så godt.

I vår region med Lærdal Medical som en viktig næringslivsaktør, et det lov å kjenne på stoltheten over å få spille en så viktig rolle når en hel verden følger med og er et sterkt eksempel på hvordan det fungerer i praksis.

Uansett hvor mye vi planlegger og trener på ting, så vet vi ikke hva som venter oss. Spillerne og trenerteamet ble satt på en særdeles krevende prøvelse. Det var fint å se hvordan det danske landslaget taklet det.

Lagkapteinen Simon Kjær, hadde overskudd til å vise empati, gi trøst og ta lederansvar i en krevende situasjon. Det er beundringsverdig, også at han valgte å ikke å stå kampen ut!

Altså et helt normalt menneske som gir

alt han har og holder hodet kaldt når det trengs. Det var rom for alle reaksjoner i den danske troppen og for meg var det utrolig lærerikt. Det er et ordtak som sier; den som svetter mest på trening, blør minst i krig!

Forberedelser og langsiktighet

Hva mer kan vi lære av året EM-slutttrunde, av de danske drenge og treneren Kasper Hjulmand? Vi kan lære at forberedelser og langsiktighet er viktig for å lykkes. For danskene begynte det lenge før sluttspillet, tenker jeg, hos Kasper Hjulmand sin forgjenger Åge Hareide.

Kulturbygging med fellesskap med mål om å oppnå resultater. Hjulmand takket Hareide for fundamentet og jobben med å skape et robust og sterkt samhold i laget. Kultur bygges ikke over natten, det tar tid og er alfa omega i enhver virksomhet. Hjulmand bygger videre på sin forgjengers arbeid og holder blikket på formålet! Hva er formålet med å gå på banen? Det er å vinne!

Det danske landslaget har hele tiden sagt at de skulle gjøre Danmark og danskene stolte. De skulle gi fansen gode fotballopplevelser og gledet seg fordi de visste at de hadde trent og trent på god fotball, lagspill og gi rom og plass til alle i troppen. De glemte ikke hvem de spiller for og hvem som gir dem muligheten til å gjøre de de elsker aller mest; å spille fotball. Både laget og støtteapparatet hadde samme mål og budskap; vi skal gjøre Danmark og danskene stolte og levere god fotball!

Så enkelt å si og så vanskelig å gjennomføre! Over tid skal det etterleves og være dypt forankret i alle ledd. Hjulmand satte samhold og formålet i første rekke. Og han gjentar og gjentar. Før, under og etter med en klappsalve til det danske folk med takk for støtten.

Han lover at de skal jobbe hardere og bedre i neste runde! Han er tydelig på at disse fotballspillerne er rollemodeller for unge danske piger og drenger. Alle på laget vet at de skal oppføre seg, de vet hva de skal levere på og når det danske folket vet at de er rollemodeller, ja så forplikter det!

Ikke bare enkelt

Å lede en gruppe med sterke individualister og stjerner er ikke bare enkelt, vi ser mange dårlige og gode eksempler på det. I vår egen region har vi SSO, et symfoniorkester i verdensklasse, med mange store stjerner i hvert sitt felt. Vi har kvinnelandslagstreneren i håndball, som bor på Klepp (ja jeg vet han kommer fra Island).

Dette minner meg på at hver enkelt person på laget er viktig for samlet suksess. Det må jobbes med potensialet hos hver og en. Det er når hele flokken får vise seg frem og opplever trygghet at de store og gode resultater kommer.

Og det finnes utallige sterke og dyktige bedriftsleder i vår region! Vel overstått sommer og god reise videre med lederskapet i høst!

«Det er når hele flokken får vise seg frem og opplever trygghet at de store og gode resultater kommer».

Hanne Norman Berentzen

Energi, økonomi og miljø

HÅKON SKRETTING • direktør Norwegian Energy Partners

Norge og norsk industri er i en vinn-vinn-situasjon dersom vi bare lar være å sette det ene opp mot det andre, men ser etter markedsmuligheter der de er, og tar dem.

Finans- og markedsanalytikere er tydeligvis ikke til å stole på. Aviser og TV elsker å dra frem den ene etter den andre som forteller viktigheten av at bedriftene satser grønt for å få tilført kapital. Som oftest er det Equinor som er skyteskive. Men hva skjer når Anders Opedal står frem på kapitalmarkedsdagen og forteller at Equinor i 2030 vil ha like stor satsing på fornybar som på olje og gass? Da nedgraderer det ene meglerhuset etter det andre kursmålet for Equinor aksjen – fra kjøp til hold eller selg. Når det kommer til stykket er det visst ikke så smart å investere mer i det som kaster mindre av seg likevel. Opedal er tydeligvis en ærlig mann. Han måtte jo samtidig forklare det som tallknuserne bør forstå uten forklaring: Den superprofitt som olje og gass virksomheten har gitt Equinor og Norge, vil vi ikke klare å opprettholde fra fornybarprosjekter.

Nylig fikk Equinor grønt lys fra regjeringen til å bygge ut Breidablikk. Feltet er lønnsomt dersom oljeprisen er over 31,7 dollar per fat. Med en oljepris på over det doble snakker vi om superprofitt som bidrar til å fylle opp oljefondet. Det er noe helt annet enn fire til åtte prosent avkastning som Equinor forventer fra sine fornybarprosjekter.

Debatten i Norge om olje og gass kontra fornybart har i altfor stor grad blitt polarisert og utviklet til å bli for eller imot. Det er jo enklest sånn. Men en klok bedriftsleder bør alltid søke å ta mest mulig ut av et marked så lenge det er der, samtidig som han gjør nødvendige investeringer slik at bedriften kan være klar med nye produkter etter hvert som markedet endres. Norge som nasjon bør gjøre, og gjør i dag, det samme.

Etterspørselen reduseres ikke

I dag produserer vi i underkant av to prosent av verdens oljeforbruk. Noen mener vi bør legge ned den mest lønnsomme industrien vi har. Men markedet slutter ikke å etterspør olje selv om Norge skulle slutte å produsere. Det er det samme som å tro at det vil påvirke hvor mye øl vi drikker om Lervig ble tvunget å stenge bryggerhuset sitt. Tvert imot er det slik at så

lenge Norge produserer olje og gass med langt lavere utslipp enn gjennomsnittet, vil forurensningen i verden øke dersom vi skulle stenge kranene. Nettopp fordi vår markedsandel vil bli tatt av noen som produserer med større utslipp.

IEA laget en rapport som tok for seg hva som måtte til om verden skulle nå nullutslipp i 2050. Det er dessverre et mål vi ikke kommer til å nå. Så brutalt er det. Rapporten sier heller ikke at vi vil nå nullutslipp i 2050. Den sier bare hva som må til dersom vi skulle nådd dette målet. Veikartet til IEA tilsier blant annet at sol og vindkraft må stå for 70 prosent av all elektrisitetsproduksjon i 2050, samtidig som elektrisitetsproduksjonen totalt må dobles. På grunn av at sol og vindkraft i motsetning til vannkraft, kjernekraft, olje og gass er ustabile strømløseleverandører må strømmettet firedobles. Det er bare 29 år til 2050. Å planlegge og bygge ting tar tid. Verden går i retning av mer bruk av fornybar kraft, men langt ifra så raskt.

Et forbrukereksempel: I Norge har vi nettopp på grunn av oljefondet hatt råd til å subsidiere elektriske biler. Elbilsalget nærmer seg 60 prosent av markedet. Om dette bidrar til lavere forurensning totalt sett er et åpent spørsmål. En forurensende batteriproduksjon og økt dekkslitasje spiser opp mye av miljøbesparelsen. Men byene får renere luft, og der bor etter hvert de fleste av oss, og enhver er seg selv nærmest. Jeg har også elbil. Det lønner seg. Men hva vi gjør i Norge betyr nesten ingenting i det store bildet. Vi eier bare knapt to promiller av verdens bilpark, og verden sett under ett har ikke norske elbilsubsidier og har heller ikke økonomi til å få det. Elbilsalget i verden har ikke nådd fem prosent ennå. Hvor stort det vil være i 2050 er ikke godt å si, men en ting er sikkert: Det kommer til å produseres millioner av biler som drives frem av bensin og diesel om 15 år og som fortsatt vil gå på veiene 14 år etter. Da har vi kommet til 2050.

Vil øke

Markedet for olje og gass øker, og vi har ikke sett det en kaller «peak oil» enda. Mest av alt øker produksjon av LNG hvor det ifølge Rystad Energy forventes en

dobling av produksjonen fram til år 2035. Størst vekst vil det være i USA, fulgt av Qatar. Russland og Canada vil også bidra til veksten. LNG endrer gass fra å ha et regionalt marked til et globalt marked. Det samme kan hydrogen gjøre. Norge kan bygge opp en ren hydrogenproduksjon basert på gass med fangst av CO₂. Vi har god erfaring fra CO₂-fangst. Helt tilbake fra 1996 har vi fanget CO₂ på Sleipner og injisert under havbunnen. Det samme har vi gjort på Snøhvit fra år 2008. Nå kan vi glede oss over Langskip-prosjektet som skal injisere CO₂ fra betongindustrien. Her er det vår oljeteknologi som bidrar til å få ned utslippene fra sterkt forurensende tradisjonell landbasert industri. Men ingen vil legge ned betongindustrien, for betong må vi jo ha. Lenger frem kan CO₂-fangst gjøre oss i stand til å produsere hydrogen basert på gass med minimalt utslipp. Jeg er ikke i tvil om at vi ikke bare kan selge hydrogen, men at industrien vil utvikle teknologi som også vil ha et internasjonalt marked selv om det er et stykke frem før dette betyr mye for Norge som nasjon.

Når det gjelder offshore vind kan endelig industrien se frem til det hjemmemarkedet en har bedt om. Så selv om fornybar aldri kan bygge et nytt oljefond, vil det etter hvert bli en betydelig industri til å leve av.

Men igjen for å sette ting i perspektiv. I 2019 som er de siste tallene jeg har, så eksporterte norsk industri teknologi og tjenester til den internasjonale olje og gassindustrien for 120 milliarder norske kroner. Vi regner med at vi fikk en nedgang i 2020 på grunn av Covid 19. Men fremover ser vi en vekst i globale olje- og gassinvesteringer på seks prosent per år. Norwegian Energy Partners, som jeg representerer, har satt som mål at vi skal bidra til at industrien skal nå en internasjonal omsetning på 200 milliarder i 2030. Det er helt innenfor hva som bør være mulig. Måltallet for offshore vind er 80 milliarder kroner, opp fra 9,3 milliarder i 2019. Målt i verdi vil markedsveksten være størst innen olje og gass, mens markedsveksten innen offshore vind flerdobles.

I vår har Hanne Hernes gjort videre undersøkelser basert på resultatene fra Nye muligheter-kartleggingen fra høsten 2020. Utgangspunktet har vært hvordan regionens virksomheter satser på nye markeder.

Hva skal til for å oppnå nye muligheter?

I vår har Hanne Hernes jobbet videre med undersøkelsen «Nye Muligheter». 11 virksomheter som har satset nytt, har gitt henne tydelige svar på hvilke faktorer som skal til for å lykkes med en nysatsning.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

overraskende for henne da hun intervjuet de 11 virksomhetene.

– Kanskje betyr det at bedriftene satset litt mer i blinde før, men at de nå er mye mer målrettet og jobber for å ha en bedre oversikt over det nye markedet før de går inn i det, bemerker hun.

Akkurat her kommer et annet viktig punkt inn; samarbeid. Gjennom gode samarbeid med parter som allerede er i disse markedene, kan nye virksomheter lettere få tilgang. I dag bruker mange bedrifter mye ressurser på å kartlegge markedene og finne nye kunder. Kriser fører ofte til omstilling, det har også denne undersøkelsen bevist. Nesten alle informantene kan datere sin nysatsing fra enten oljekrisen, klimakrisen eller pandemien.

– For virksomhetene er klare for omstilling, både strategisk, men også ved videreutvikling av sine ansatte, forklarer Hernes.

Grønn virksomhet?

Et viktig spørsmål som dukket opp i undersøkelsen er hva som egentlig definerer en grønn virksomhet. Flere av bedriftene i Stavanger-regionen jobber i dag innen energi og samarbeider med selskaper som tradisjonelt tilhører olje- og gassbransjen. Når disse nå går over til å jobbe mer mot fornybar energi, hva skjer da?

– Akkurat dette tok en av bedriftene opp. Betyr det at de kun er en grønn virksomhet når de utfører vedlikehold for fornybarbransjen, og ikke ellers? Eller er de en grønn virksomhet fordi de satser på fornybart også? Gode spørsmål som både bedriftene og Næringsforeningen bør finne gode svar på i fremtiden, mener hun.

IT-hub

I mange år har samarbeid og klynger vært en viktig faktor for utviklingen av regionens næringsliv. I mange bransjer har det kommet gode og aktive klynger, men for noen mangler det fortsatt et fellesskap, som også kan være fysisk som en slags hub.

– Spesielt gjelder dette IT og teknologi. Her nevner flere at det er behov for å skape en større base i regionen. Nå skal det bygges ut på Kalberg, kanskje det er en mulighet for et bredere samarbeid og mindre konkurranse som vi bør gripe? Klarer vi det vil det kunne bli et konkurransefortrinn kontra andre regioner, sier Hernes.

Koronapandemien har skapt noen utfordringer for gjennomføringen av undersøkelsen, og Hernes ønsket ikke å ha for mye fokus på pandemien i arbeidet som stort sett ble gjennomført via intervjuer på Teams.

– Hele prosessen har vært en god utfordring med kun ett fysisk møte. Men det har vært lærerikt. Jeg skulle ønske litt flere satset i et nytt marked, avslutter Hernes.

Mange faktorer har vært viktige for at virksomhetene i undersøkelsen har klart å lykkes med sin nysatsing. Det er likevel fire tydelige faktorer som peker seg ut:

- Viktigheten av nye og gode samarbeid.
- Virksomhetene har vært strategisk klar for omstilling.
- Pilotkunde(r) minsker risikoen.
- Satset på riktig tidspunkt og er tidsaktuelle.

– Mest essensielt er nok det å være tidsaktuell, altså at man treffer markedet på det rette tidspunktet, forklarer Hanne Hernes som til vanlig studerer statsvitenskap på UiS.

Klare for omstilling

Imidlertid er det punktet som omhandler pilotkunder som kanskje var det mest

STAVANGER REKRUTTERINGSINDEKS

Juli 2021

2166

utlyste jobber

Det ble registrert 2166 ledige stillinger i løpet av juli i Rogaland. Det er fortsatt høyere enn de siste årene, selv om juli tradisjonelt er en måned med færre utlyste stillinger. Andelen helt ledige er fortsatt 2,9 prosent, noe over nivået fra før pandemien da 2,3 prosent var registrert helt ledige i Rogaland.

	jul.20	jul.21
Ledere	12	71
Ingeniør- og IKT-fag	212	374
Undervisning	69	92
Akademiske yrker	71	100
Helse, pleie og omsorg	276	328
Barne- og ungdomsarbeid	12	15
Meglere og konsulenter	64	96
Kontorarbeid	60	139
Butikk- og salgsarbeid	429	135
Jordbruk, skogbruk og fiske	5	9
Bygg og anlegg	260	236
Industriarbeid	159	201
Reiseliv og transport	79	190
Serviceyrker og annet arbeid	151	142
Uoppgitt	0	38
Totalt	1859	2166

Tallgrunnlaget til rekrutteringsindeksen utarbeides av NAV og presenteres hver måned i Rosenkilden. Indeksen viser hvor mange nye stillinger som ble lyst ut i løpet av hele måneden.

NYTT OM NAVN

KRISTIN MADSEN

Ny markedssjef i Markedssjefene

Markedssjefene er et «marketing for hire-byrå» med kontorer i Oslo, Bergen og nå også i Stavanger-regionen. Når du leier en av selskapets konsulenter får du en hel markedsavdeling på kjøpet, og har dermed tilgang på hele deres faglige miljø bestående av 35 personer. Markedssjefene hjelper årlig rundt 100 norske selskaper med å skape resultater, og nå er vi klar for å hjelpe virksomheter i Stavanger-regionen også. Kristin Madsen startet i Markedssjefene i februar og leder kontoret fra FOMO Works. Hun har nærmere 20 års erfaring fra markedsføringsbransjen, hvorav de siste 12 årene som markedsansvarlig for IT-selskapene Alcom og TeleComputing, som for et par år siden endret navn til Visolit.

KENT TERJE INGEBRETSEN

Ny daglig leder i Stiftelsen Aftenskolen i Agder og Rogaland

Aftenskolen Rogaland og Aftenskolen Agder slås sammen til en ny stiftelse fra 1. juli 2021. Kent Terje Ingebretsen tiltrer stillingen som ny daglig leder fra og med 1. september. Ingebretsen kommer fra stillingen som seniorrådgiver i opplæringsavdelingen i Rogaland Fylkeskommune. Han har tidligere vært administrerende direktør i Rogaland Kurs og Kompetansesenter (RKK). Styrets leder i Rogaland, Bjørn Sæstad og styrets leder i Agder, Renate Hægeland, er begge glad for at foreningene nå slås sammen.

LAILA HAUGLAND

Ny daglig leder i Sandnes tomteselskap KF

Laila Haugland har tiltrådt som daglig leder i Sandnes tomteselskap KF. Haugland har jobbet som prosjektleder i Sandnes tomteselskap siden 2012, og har siden oktober 2019 vært konstituert daglig leder. Med lang fartstid i bransjen, et solid nettverk og strålende godt humør ser vi frem til å la henne lede oss gjennom spennende oppgaver i fremtiden.

SOLVEIG MØSKELAND

Ny tekst og innholdsprodusent i Skarp reklamebyrå

Solveig Møskeland har startet som tekst og innholdsprodusent i Skarp reklamebyrå. Med sin kompetanse og erfaring blir hun viktig i selskapets satsing innen digitale og sosiale medier. Møskeland har erfaring innen salg og innholdsproduksjon og er superklar for å komme i gang med store og små utfordringer. Hun liker gjerne å bestige en topp, og spiser alt som smaker godt.

Hos oss kan du ta fagskoleutdanning innen:

- ☒ Effektiviserings- og forbedringsledelse
- ☒ Helse- Miljø- og Sikkerhet
- ☒ Kontor-, salg- og serviceledelse
- ☒ Veiledning av lærlinger
- ☒ Helseutdanninger
- ☒ Oppvekstutdanninger

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYTT OM NAVN

HEGE EIKELAND

Ny Regionsdirektør i LY Forsikring

Hege Eikeland ble ansatt som regionsdirektør i Rogaland 1. april 2021. Eikeland har over 20 års relevant erfaring fra forsikringsbransjen, i tillegg til å ha jobbet som konsulent innen HR, ledelse og administrasjon i oljeservice. Hege ser fram til å lede LY Forsikring Rogaland og å utfordre de større aktørene i markedet. Kunden i fokus er hennes varemerke.

FONDA LASHAY

Ny Lead UX/UI design i Conta

Conta er glade for å kunne ønske Fonda LaShay velkommen til Conta AS som Lead UX/UI-designer fra og med den 2. august 2021. Fonda har lang og bred erfaring innenfor UX/UI-området og har tidligere hatt sentrale roller i blant annet Olavstoppen og Storebrand. Hennes fokus vil være å forenkle og forbedre brukeropplevelsen til Conta sine mange tusen kunder sammen med resten av teamet.

BIRGITHE SOLSTRAND

Ny Kreatør/digital designer i Fasett

Birgithe Solstrand er Fasetts nye digitale designer! Solstrand kommer fra Adsign hvor hun har jobbet som frontend-utvikler/designer i nesten to år. Med seg har hun både en bachelorgrad i IT og en i visuell kommunikasjon. I Fasett skal hun være digital designer og bidra med både webdesign, UI-design og applikasjoner.

PHUONG H. NGUYEN

Ny Lead UX/UI Designer in Marketing i Zaptec

Phuong H. Nguyen startet i Zaptec 1. juni og vi er stolte av å ha henne med på laget som ekspert på brukeropplevelser. Hun har erfaringer med seg fra blant annet selskaper som Lærdal Medical og Halogen, og selskapet er skikkelig glade for at hun nå designer nye ladeeventyr hos dem.

INTERSEARCH
worldwide organization of
executive search consulting firms
NORWAY

BLI MED PÅ TOPPTUR

www.intersearch.no

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYTT OM NAVN

KRISTIN OLIVERSEN

Ny Grafisk designer i Zaptec

Kristin Oliveresen startet i Zaptec i juni i år, og nå designer hun magiske løsninger i selskapet. Oliveresen har tidligere jobbet som designer i flere redaksjoner, og nylig hos Ikea også, og har frilanserfaring. Zaptec er mildt sagt i elektrisk stemning over å få kunnskapen hennes med på laget.

ANETTE THORSEN

Ny Performance Marketing Specialist i Markedssjefene

Markedssjefene er et «marketing for hire-byrå» med kontorer i Oslo, Bergen og nå også i Stavanger-regionen. Når du leier en av selskapets konsulenter får du en hel markedsavdeling på kjøpet, og har dermed tilgang på hele deres faglige miljø bestående av 35 personer. Markedssjefene hjelper årlig rundt 100 norske selskaper med å skape resultater, og nå er vi klar for å hjelpe virksomheter i Stavanger-regionen også. Anette Thorsen startet i Markedssjefene i juni og spesialiserte seg på Google-universet. Med tidligere erfaring som nettredaktør, markedsconsulent og digital markedsfører sitter hun med en bred kompetanse innen både strategi og produksjon, og er klar for å hjelpe din virksomhet til å bli synlig på nett.

ANDREAS EDLUND MOLIN

Ny Head of Consulting i BI Builders

Andreas Edlund Molin har tiltrådt som leder for konsulentavdelingen i BI Builders den 1 mai 2021. Edlund Molin er utdannet sivilingeniør (2007) og har solid erfaring innen systemutvikling og Business Intelligence. Han kommer nå fra stilling i Capgemini der han jobbet i ni år.

MARTIN BRURÅS

Ny Kreatør/tekstforfatter i Fasett

Ny og prisvinnende kreatør på laget! Fasett har ansatt Martin Brurås som ny kreatør / tekstforfatter. Han gikk ut fra Westerdals / Høyskolen Kristiania i 2015 og har tidligere jobbet for Trigger, Heisholt, The Oslo Company og Släger – og som frilanser. Det er en svært kompetent og erfaren kreatør som fra sommeren 2021 styrker det kreative teamet i Fasett og det kreative miljøet i Stavanger.

KIRSTI K SØMME

Kommunikasjons- og arrangementsansvarlig i Blue Planet

Kirsti K. Sømme har tiltrådt stillingen som kommunikasjons- og arrangementsansvarlig i Blue Planet AS. Hun kommer fra jobben som kommunikasjonsleder i Norwegian Energy Solutions og har de siste to årene også hatt ansvar for kommunikasjon i Stiim Aqua Cluster. I Blue Planet AS vil hun ha ansvar for intern og eksternt kommunikasjon, samt aktiviteter og arrangementer i regi av havbruksklyngen Stiim og Blue Planet AS. Sømme er utdannet journalist og har mastergrad i Global Studies fra VID Vitenskapelige Høgskole.

PS!

Vi har også ledige kontorlokaler for utleie.

KURS- & MØTEROMSLOKALER

FOLKETS HUS LEIER UT ATTRAKTIVE LOKALER TIL NÆRINGSLIVET

- ✓ Rimelige leiepriser
- ✓ Vi kan levere mat til kurs, møter og konferanser
- ✓ Kunder fra mange bransjer, blant annet skal Norway Chess ha en ukelang turnering høsten 2021

fh-stavanger.no

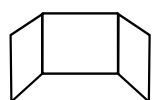
post@fh-stavanger.no
51 50 02 00

Velkommen innom for å se nærmere på våre lokaler i **Løkkeveien 22, Stavanger**

SKILT OG DEKOR

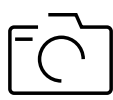
Skilt skal være informative, holdbare og visuelt tilpasset omgivelsene. Derfor tar vi gjerne en befaring før vi presenterer forslag til løsning og design. Vi bistår med alt fra idé til ferdig montert produkt – både til næringsliv og private.

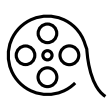
STAND

PRINT

FOTO

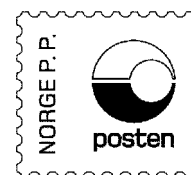
FILM

BITMAP

MULTIVISUAL

51 84 92 30 www.bitmap.no

Returadresse:
Næringsforeningen
i Stavanger-regionen
Postboks 182
4001 Stavanger

POSTGIROBYGGET

ADAM DOUGLAS

20. OKTOBER 2021

ENERGY SHOW

CESS

VAMP trio

DAGNY

1ST EDITION 20. OKTOBER 2021, DNB ARENA STAVANGER
ENERGY GATHERING: NETTVERKSSAMLINGER OG MIDDAG
FOR BILLETTER OG MER INFORMASJON : WWW.OTDENERGY.COM/ESHOW

OTD ENERGY 21
ticketmaster®

